

Brüssel, 2. juuni 2026
(OR. en)

9684/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0358(COD)

TELECOM 265
COMPET 623
MI 526
DATAPROTECT 172
JAI 660
CODEC 999

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta – Üldine lähenemisviis

I. TAUST

1. Komisjon võttis 19. novembril 2025 vastu Euroopa ettevõtluskukrute loomist käsitleva määruse ettepaneku.
2. See ettepanek tugineb Euroopa digiidentiteedi raamistiku määrusega¹ loodud ökosüsteemile ja selle eesmärk on kõnealust raamistikku täiendada, aidates vähendada halduskoormust ja pakkudes selliseid funktsioone nagu piiriülene juurdepääs turvalisele ja usaldusväärsele e-identimisele, esindusõiguste ja lubade digitaalne haldus ning turvaline kanal ametlike dokumentide ja tõendite vahetamiseks ühtse kataloogi alusel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 910/2014 (e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul), mida on muudetud määrusega (EL) 2024/1183 ([EUR-Lex - 02014R0910-20241018 - ET - EUR-Lex](#)).

II. TÖÖ TEISTES INSTITUTSIOONIDES JA ASUTUSTES

3. Euroopa Parlamendis edastati see ettepanek tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile (ITRE), kusjuures arvamuse esitasid kaks komisjoni: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon (IMCO) ning õiguskomisjon (JURI). Raportöör Eero Heinäluoma (S&D, Soome) avaldas oma raporti projekti 20. märtsil 2026.
4. 19. jaanuaril 2026 paluti Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel esitada ettepaneku kohta oma arvamus, mis seejärel esitati 18. märtsil 2026.
5. Euroopa Andmekaitseinspektor avaldas ettepaneku kohta ametlikud märkused 20. jaanuaril 2026.

III. TÖÖ NÕUKOGUS

6. Eesistujariik Küpros käsitles **esimese kompromissettepaneku** (10. veebruar) esitamisel mõisteid, Euroopa ettevõtluskukru funktsioone, Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate kohustusi ja järelevalvet ning tähtaegade pikendamist ja nende sidumist rakendusaktide kättesaadavusega.
7. **Teine kompromissettepanek** (10. märts) hõlmas selgitusi riigisiseste õigusaktide kohaldamise kohta seoses dokumentide vahetamisega, muudetud mõisteid, rollide haldamist ja tühistamist, kogu lubade andmise loogika koostalitlusvõimelisust Euroopa ettevõtluskukrute lõikes, Euroopa digiidentiteedi raamistikule (eIDAS2) ja küberturvalisuse normidele tehtavate viidete ühtlustamist, selgeid viiteid omaniku tuvastusandmetele, teenusepakkujatele kehtestatud *ex-ante*-kohustusi, tugevamat järelevalvemehhanismi, avaliku sektori asutuste täielikku paindlikkust Euroopa ettevõtluskukru vastuvõtmisel ning teemaarendust küsimuses, milleks on kolmandate riikide lahenduste hindamine komisjonis.

8. **Kolmandas kompromissettepanekuga** (14. aprill) tõi eesistujariik Küpros sisse sellised teemad nagu erandi tegemine avaliku korra ja julgeoleku eesmärkidel ning kaitse huvides, samaväärsuse põhimõtte piirid ning selguse loomine selles osas, et riiklike haldus- ja menetlusnõudeid kohaldatakse endiselt, komisjonile rakendusaktide vastuvõtmiseks kehtestatav tähtaeg, selliste avaliku sektori asutuste lisamine Euroopa digikataloogi, kes ei ole Euroopa ettevõtluskukru omanikud, komisjoni kohustus anda välja suunised selle kohta, kuidas teha kindlaks, kas Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad kujutavad endast ohtu liidu julgeolekule, kõrgem künnis taotlejatele, kes soovivad saada Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujaks, isegi kui need on kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad, ning järelevalveasutustele läbivaatamiseks kehtestatavad pikemad tähtajad, järelevalveasutuse ja asjaomase teenusepakkuja suurem kaasamine nõuete täitmata jätmise korral, komisjoni järelevalve nende liidu üksuste üle, mis ei ole liidu institutsioonid, kõigi ettepanekus esitatavate ajakavade ühtlustamine ja rühmitamine.
9. Pärast kolmanda kompromissettepaneku esitamist tegi eesistujariik Küpros **veel mõned muudatused, et käsitleda liikmesriikide allesjäänud mureküsimusi**, sealhulgas seoses selliste küsimustega nagu nõuded riigi tasandil, samaväärsuse põhimõtte, erandid seoses riigisiseses või liidu õiguses sätestatud volikirjade ja õiguslike volitustega, puuetega inimestele juurdepääsuvõimaluse tagamine, lubadega seotud andmete vahetamine riiklike registritega, rakendusaktid, milles käsitletakse Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatega kaasneda võivate riskide hindamist ning paindlikkus haldustrahvide määramisel riiklikele ametiasutustele ja organitele.
10. 27. mail vaatas COREPER esitatud teksti läbi ja **leppis kokku**, et see esitatakse ilma muudatusteta **transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogule (telekommunikatsioon) üldise lähenemisviisi kokkuleppimiseks** nõukogu 9. juuni 2026. aasta istungil.

VI. KOKKUVÕTE

11. Eeltoodut silmas pidades palutakse nõukogul oma 9. juuni 2026. aasta istungil

- vaadata läbi käesoleva märkuse lisas esitatud kompromissettepanek;
- kinnitada üldine lähenemisviis Euroopa ettevõtluskukrute loomist käsitleva määruse ettepaneku suhtes.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS**Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽²⁾,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon teatas oma 29. jaanuari 2025. aasta teatises „ELi konkurentsivõime kompass“⁽³⁾, et Euroopa digiidentiteedi raamistikul põhinevast Euroopa ettevõtluskukrust saab ELis lihtsa ja digitaalse äritegevuse nurgakivi, mis loob ettevõtjatele sujuva keskkonna avalike haldusasutustega suhtlemiseks ja äritehingute tegemiseks.

² ELT C 365, 23.9.2022, lk 18.

³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regionide Komiteele „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025) 30 final).

- (2) Euroopa digiidentiteedi raamistik on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014⁴); sellega on ette nähtud Euroopa digiidentiteedikukrud, mis võimaldavad Euroopa ettevõtlikukru kasutajatel oma digitaalse identiteedi andmeid ja atribuutide elektroonilisi tõendeid turvaliselt talletada ja hallata ning tagavad juurdepääsu mitmesugustele internetipõhiste teenustele. Euroopa digiidentiteedi raamistik hõlmab uusi usaldusteenuseid – sealhulgas atribuutide elektrooniliste tõendite väljastamine –, mis suurendavad e-tehingute ja internetipõhise suhtluse turvalisust ja usaldusväärsust.
- (3) Selleks et edendada Euroopas konkurentsivõimelist digitaalrajandust ning hõlbustada piiriülest äritegevust, tuleb luua tõrgeteta toimiv ja turvaline keskkond digitaalseks suhtluseks ettevõtjate vahel ning ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vahel eri konfiguratsioonides.
- (4) Selleks et tagada Euroopa ettevõtlikukrute koostalitlusvõime, usaldusväärsus ja turvalisus, tuleks asjakohasel juhul rakendada tehnilisi kirjeldusi, mis on kehtestatud määruses (EL) nr 910/2014 ja selle määruse alusel hiljem vastu võetud rakendusmäärustes, samuti soovitusel (EL) 2021/946 alusel tehtud tehnoloogia ja standardite arendusi ja tehtud tööd, eeskätt arhitektuuri ja võrdlusraamistikku, kusjuures ebajärjepidevuse korral on esimuslikud käesolevas määruses sätestatud tehnilised kirjeldused.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

- (5) Selleks et parandada digitaalse ühtse turu toimimist, tagada koostalitlusvõime ja vähendada halduskoormust, on oluline tagada, et Euroopa ettevõtluskukrud ühilduksid nii liidu kui ka riigi tasandil olemasolevate süsteemide ja lahendustega. Seda tööd peaks toetama Euroopa digiidentiteedi koostöörühm. Nagu on ette nähtud Koostalitleva Euroopa määrusega ning selleks, et soodustada turvalist ja tõhusat andmevahetust kogu liidus, tuleks Euroopa ettevõtluskukrute rakendamisel asjakohasel juhul ja tehnilise analüüsi tulemustest lähtudes kasutada olemasolevaid ELi digitaristuid ja elemente, sealhulgas neid, mis on välja töötatud andmete ühekordse küsimise tehnilise süsteemi, registrite sidestamise süsteemi ning Euroopa digiidentiteedikukru raames, et tagada vastastikune täiendavus, koostalitlusvõime ja avaliku sektori ressursside tõhus kasutamine.

- (6) Euroopa ettevõtluskukkur on digivahend, mille abil ettevõtjad saavad suhelda avaliku sektori asutustega aruandekohustuste täitmise ja haldusmenetluste kontekstis ning mis võimaldab samade usaldusväärsete funktsioonide taaskasutamist ettevõtjatevahelises suhtluses.
- Käesoleva määrusega sätestatud õigusliku samaväärsuse põhimõtet tuleks kohaldada horisontaalselt kogu määruse ulatuses. Sellega seoses tuleks seda põhimõtet kohaldada üksnes selliste Euroopa ettevõtluskukru põhifunktsiooni kasutamisest tulenevate toimingute suhtes, mis on funktsionaalselt samaväärsed nendega, mida tehakse isiklikult, paberil või muul viisil, ning mille eesmärk on sama, mis traditsioonilisel viisil tehtavatel toimingutel. See hõlmab näiteks kvalifitseeritud e-allkirjade, e-templite ja atribuutide elektrooniliste tõendite kasutamist, millel on nende manuaalse või füüsilise ekvivalendiga samaväärne õigusjõud.
- Euroopa ettevõtluskukru põhifunktsioonide kasutamine identimiseks ja autentimiseks, allkirjastamiseks või templite lisamiseks, atribuutide elektrooniliste tõendite taotlemiseks või jagamiseks, dokumentide esitamiseks ning teadete saatmiseks või vastuvõtmiseks ei tohiks piirata selliste menetlusnõuete kohaldamist, mida haldusmenetlus võib hõlmata ja mida ei ole võimalik täita Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide abil. Need menetlusnõuded võivad hõlmata täiendavaid kaitse- või kontrollimeetmeid, näiteks selleks, et tagada teadlikkus või arusaamine dokumendi sisust, lepingu allkirjastamise tagajärgedest või konkreetsetest toimingutest, mida tuleb haldusmenetluse osana teha ja mida Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonid ei toeta. Sel eesmärgil tuleks käesolevat määrust mõista ka nii, et see ei piira selliste õigus-, haldus- või menetlusnõuete kohaldamist, mis kohustavad ettevõtjaid täitma haldusnõuet või esitama dokumendid konkreetses elektroonilises vormis.
- Õigusliku samaväärsuse põhimõttega tagatakse, et Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide kaudu tehtavatel toimingutel on sama õiguslik toime ja kehtivus kui samaväärsetel toimingutel, ja nende suhtes on jätkuvalt kohaldatavad õigus-, haldus- või menetlusnõuded. Selliseid nõudeid ei tohiks kohaldada viisil, mis välistab Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide kasutamise üksnes nende digitaalse olemuse tõttu. Seega peaksid avaliku sektori asutused tagama kõigi asjaomaste menetlusnõuete täitmise, sealhulgas konkreetsed toimingud või protsessid, mis kuuluvad haldusmenetluse alla ja mida ei ole võimalik läbi viia Euroopa ettevõtluskukrute abil.

- (7) Avaliku sektori asutustel on võimalus otsustada, kuidas Euroopa ettevõtluskukrute aktsepteerimine tagada, võttes arvesse IT-taristu, olemasolevate liideste ja koostalitlusvõimega seotud vajaduste mitmekesisust. See lähenemisviis võimaldab avaliku sektori asutustel säilitada olemasolevad tegevusraamistikud, sealhulgas juhul, kui haldusmenetlusi viiakse praegu läbi elektrooniliselt muude olemasolevate digivahendite ja -teenuste abil. See lähenemisviis peaks samuti võimaldama avaliku sektori asutustel säilitada olemasolevad liidesed ning kasutada samal ajal Euroopa ettevõtluskukrutega kaasnevaid eeliseid. Selle paindlikkuse kasutamisel tuleks siiski nõuetekohaselt arvesse võtta proportsionaalsuse põhimõtet ja vajadust vältida ebaproportsionaalse tehnilise või halduskoormuse tekitamist, eelkõige mikroettevõtjatele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele.
- (8) Käesoleva määrusega ei piirata menetlusautonoomiat, põhiseadusest tulenevate nõuete kohaldamist ega kohtusüsteemi sõltumatust, millel põhineb liikmesriikide justiitsüsteemide korraldus ja toimimine, ega kohtumenetluste raamistikku, usaldusväärset ega menetluslikke tagatiseid.
- (9) Käesoleva määrusega ei piirata liikmesriikide kohustust kaitsta riiklikku julgeolekut ega nende õigust kaitsta muid riigi põhifunktsioone, sealhulgas tagada riigi territoriaalne terviklikkus ning säilitada õiguskord ja kriminaalpreventsioon.
- (10) Käesolev määrus ei tohiks piirata juriidiliste isikute õigust esitada avaliku sektori asutustele teavet ainult ühe korra ega liikmesriikide õigust jätkuvalt kasutada muid süsteeme, mis võimaldavad pädevatel asutustel dokumente ja andmeid esitada ja vahetada ning mis on loodud liidu õiguse alusel, näiteks määrusega (EL) 2018/1724⁵) ja direktiiviga (EL) 2017/1132, millega loodi registrite sidestamise süsteem.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj/est>).

- (11) Halduskoormuse vähendamiseks ja konkurentsivõime parandamiseks peaks Euroopa ettevõtluskukruid olema võimalik kasutada kõigil üksustel, kes tegelevad majandustegevusega oma kaubandus-, äri-, oskus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel, olenemata nende rahastamisviisist või õiguslikust vormist, näiteks äriühingutel, organisatsioonidel, iseenda tööandjatel, üksikettevõtjatel ja mis tahes muud liiki ettevõtjatel, olenemata nende suuruselt, sektorist või õiguslikust vormist. Sellised ettevõtjad võivad saada Euroopa ettevõtluskukru omanikuks mitmesuguste meetodite abil, näiteks omandiõiguse, litsentsi, tellimuse või mis tahes muu lepingu kaudu, millega antakse õigus Euroopa ettevõtluskukru kasutamiseks.
- (11a) Tagamaks, et Euroopa ettevõtluskukrute abil saab vahetada õiguslikult kehtivaid teateid ja dokumente ning täita aruandekohustusi, tuleb luua usaldusväärne ja turvaline sidekanal, mida saavad kasutada Euroopa ettevõtluskukru omanikud kogu Euroopas. Seepärast tuleks Euroopa ettevõtluskukrutesse turvalise sidekanalina integreerida kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus, mis peaks võimaldama pooltel vahetada teavet turvaliselt ja õiguslikult kehtival viisil, nagu on ette nähtud määruse (EL) nr 910/2014 artikliga 43.
- (12) Selleks et pakkuda kohandatud lahendust iseenda tööandjatele ja üksikettevõtjatele, on oluline tagada Euroopa digiidentiteedikukrute sujuv integratsioon Euroopa ettevõtluskukrutega. Kõnealune integratsioon peaks võimaldama nendel isikutel autentida end Euroopa digiidentiteedikukruga ja kasutada Euroopa ettevõtluskukrute puhul pakutavaid usaldusteenuseid – sealhulgas käesoleva määruse alusel turvalise sidekanalina loodav kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus – digiidentiteedikukruga, ilma et nad peaksid looma eraldiseisvat ettevõtjaidentiteeti. Seega peaks Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatel olema võimalik pakkuda turvalist sidekanalit eraldiseisva teenusena nendele iseenda tööandjatele ja üksikettevõtjatele, kes kasutavad Euroopa digiidentiteedikukrut ärilisel otstarbel; selleks tuleb tagada koostalitlusvõime rakenduste vahetamiseks, samuti usaldusteenuste, nagu e-allkirjade ning kvalifitseeritud ja kvalifitseerimata ajatempliteenuste jaoks. Iseenda tööandjatele ja üksikettevõtjatele tuleks turvalisele sidekanalile juurdepääsu pakkuda mõistlike ja taskukohaste hindadega, võttes arvesse kasutusega seotud vajadusi ning tagades kasutustingimused, mis ei tekita nendele isikutele põhjendamatu koormust.

- (13) Koostoimes määrusega (EL) 2018/1724 peaksid Euroopa ettevõtluskukrud toetama tulevast 28. režiimi⁶); sel eesmärgil tuleks tagada täielikult digitaalseid menetlusi hõlmav digitaristu, mis võimaldab idu- ja kasvufirmadel kogu ELis kiiresti ja tõhusalt tegutseda. Euroopa ettevõtluskukrud peaksid tagama digitaristu 28. režiimi strateegia „kõigepealt digitaalne“ elluviimiseks, et lihtsustada piiriülest suhtlust ja vähendada halduskoormust, näiteks hõlbustada lepingute ja sertifikaatide turvalist talletamist ja allkirjastamist või elektrooniliste taotluste ja dokumentide esitamist, vastuvõtmist ja jagamist. Selle taristu pakkumisega peaksid Euroopa ettevõtluskukrud aitama ellu viia vaikumisi digitaalsuse põhimõtet, et soodustada ELi äriühingute kasvu ja arengut ning suurendada nende konkurentsivõimet.
- (14) Võttes arvesse eesmärki luua ühtne digitaalne ökosüsteem e-identimiseks, autentimiseks ning elektrooniliste dokumentide, teadete ja atribuutide tõendite vahetamiseks, tuleb käesoleva määrusega hõlmatud avaliku sektori asutuste hulka kaasata liidu üksused. Sellise kaasamisega tuleks luua sidus raamistik, et Euroopa ettevõtluskukru omanikud saaksid suhelda kõigi tasandite avalike haldusasutustega – see aitab vähendada halduslikku keerukust ja edendada Euroopa ettevõtluskukrute kasutuselevõttu.
- (15) Selleks et tagada Euroopa ettevõtluskukrute nõuetekohane väljastamine ja integreerimine liidu üksuste tegevustesse ja süsteemidesse, tuleks käesolevas määruses vajalikul määral arvesse võtta nende institutsioonide, organite ja asutuste eriomast olemust ja struktuuri. Liidu üksuste haldusautonoomia ja -kindluse tagamiseks peaks neil olema lubatud hankida Euroopa ettevõtluskukrud juba asutatud teenusepakkujatelt, töötada välja oma Euroopa ettevõtluskukruid või pakkuda teenust liidu üksustele ise. Sellistel juhtudel peaks komisjon tegema järelevalvet Euroopa ettevõtluskukrut pakkuvate liidu üksuste üle, kes ei ole liidu institutsioonid.

⁶ Euroopa Komisjon, tagasisidekorje: „28th regime – a single harmonized set of rules for innovative companies throughout the EU“ (28. režiim – ühtsed ühtlustatud normid innovatiivsete ettevõtjate jaoks kogu ELis), 8. juuli, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14674-28th-regime-a-single-harmonized-set-of-rules-for-innovative-companies-throughout-the-EU_en.

- (16) Määrusega (EL) nr 910/2014 on kehtestatud raamistik e-identimiseks ja usaldusteenuste osutamiseks ühtsel turul. Tuginedes määrusega (EL) nr 910/2014 loodud ökosüsteemile, peaksid Euroopa ettevõtluskukrud pakkuma ettevõtjatele ja avaliku sektori asutustele turvalist ja usaldusväärset lahendust e-identimiseks ja autentimiseks, andmete jagamiseks ning õiguslikult kehtivate teadete edastamiseks. Euroopa ettevõtluskukrute usaldusraamistik – sealhulgas usaldusnimekirjade kasutamine – peaks põhinema määruse (EL) nr 910/2014 alusel loodud struktuuridel. Identimine ja autentimine Euroopa ettevõtluskukrute raamistikus peaks tuginema usaldusväärsete üksuste välja antud elektroonilistele tõenditele, mis kinnitavad neid lahendusi kasutava füüsilise või juriidilise isiku identiteeti, atribuute või konkreetseid rolle ning võimaldavad nende kontrollimist kooskõlas käesoleva määruse nõuetega.
- (17) Euroopa ettevõtluskukrud peaksid võimaldama teatava isiku nimel juriidilistes, finants- ja haldusasjades tegutsema volitatud üksikisikutel täita oma ülesandeid tõendite, deklaratsioonide või dokumentide varustamisega õiguslikult kehtiva e-allkirjaga määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses, kus on sätestatud, et kvalifitseeritud e-allkirjadel on käsitsi kirjutatud allkirjaga samaväärne õiguslik toime.

(18) Selleks et toetada volituste delegeerimist kutsealases kontekstis, tuleks Euroopa ettevõtluskukrutesse inkorporeerida loa- ja rollipõhine süsteem, millega reguleeritakse juurdepääsu Euroopa ettevõtluskukrute teenustele ja tehingutele nii, et säiliks Euroopa ettevõtluskukru omaniku identiteedi terviklus. Kõnealune süsteem peaks võimaldama ettevõtjatel ja avaliku sektori asutustel määrata Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele õigusi selgelt määratletud tehniliste lubade kaudu, mis võimaldavad konkreetse Euroopa ettevõtluskukru omanikul anda täielikud õigused lahenduse üldiseks kasutamiseks ja tema nimel tegutsemiseks, ning haldusloa kaudu, mis võimaldab Euroopa ettevõtluskukru omanikul määrata rolle ja vastutusalasid mitmesugustele Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele oma organisatsioonis. Selle loasüsteemi puhul tuleks tagada ühilduvus ELi digitaalse volikirjaga, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2025/25⁽⁷⁾. Kõnealune loasüsteem peaks olema stabiilne ja skaleeritav, et ettevõtjad ja avaliku sektori asutused saaksid Euroopa ettevõtluskukru omanikuna anda volitusi mitmele Euroopa ettevõtluskukru kasutajale, sealhulgas töötajatele või muudele volitatud füüsilistele või juriidilistele isikutele; see hõlbustab sisetevõtmise tõhusat ja turvalist haldust ning tagab, et juurdepääs Euroopa ettevõtluskukrutele ja nende funktsioonidele on kontrollitud ja auditeeritav. Selles süsteemis tuleks juurdepääsu Euroopa ettevõtluskukru teenustele ja tehingutele reguleerida nii, et säiliks omanike tuvastusandmete terviklus. Selliseid süsteemide kaudu antud lube tuleks käsitada tehnilist laadi lubadena, mis ei loo, piira ega mõjuta muul viisil volikirju ega õiguslikke volitusi, mis on ette nähtud kohaldatava riigisisese või liidu õiguse ja menetlustega.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta direktiiv (EL) 2025/25, millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses (ELT L, 2025/25, 10.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj>).

- (19) Selleks et hõlbustada piiriüleseid äritehinguid, vähendada halduskoormust ja soodustada majanduskasvu, tuleb kehtestada selge ja prognoositav õigusraamistik, kus tunnustatakse õiguslikku samaväärsust ühelt poolt Euroopa ettevõtluskukrute või nende põhifunktsioonide ja turvalise sidekanali kasutamise (kui viimasena nimetatud teenust kasutavad iseenda tööandjad ja üksikettevõtjad) ning teiselt poolt muude selliste aktsepteeritud meetodite kasutamise vahel, mis on mõeldud ettevõtjatele identimiseks, autentimiseks, dokumentide esitamiseks ja teadete vastuvõtmiseks suhtluses avaliku sektori asutustega kogu liidus. Sel eesmärgil peaks Euroopa ettevõtluskukru põhifunktsioonide või turvalise sidekanali kasutamisel (kui viimasena nimetatud teenust kasutavad iseenda tööandjad ja üksikettevõtjad) olema sama õigusjärg kui õiguspärasel toimingul, mis tehakse füüsiliselt paber kandjal või mis tahes muu vahendi või protsessi abil, mida peetakse muul juhul vastavaks kohaldatavatele õigus-, haldus- või menetlusnõuetele.
- (20) Selleks et tagada Euroopa ettevõtluskukrute järjepidev kasutuskogemus ning nende kasulikkus, usaldusvärsus ja koostalitlusvõime kogu liidus, peaksid Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad kasutusele võtma teatavad põhifunktsioonid. Neil peaks säilima võimalus pakkuda ärilise pakkumise osana tasulisi lisafunktsioone, et edendada innovatsiooni ja reageerida turuvajadustele. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad peaksid asjakohases ulatuses tagama ligipääsetavuse ka puuetega inimestele, sealhulgas kooskõlas direktiivi (EL) 2019/882 I lisaga. Selleks et tagada ühetaolised tingimused põhifunktsioonide väljatöötamiseks ja kasutamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised, et sätestada nõuded ja tehnilised kirjeldused, mis on vajalikud koostalitlusvõime ja sujuva toimimise tagamiseks kogu liidus. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽⁸⁾ ning need peaksid hõlmama volitust määrata kindlaks turvalise sidekanali jaoks vajalikud standardid ja protokollid, võttes arvesse uusimat tehnoloogia arengut.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (21) Euroopa ettevõtluskukrud peaksid aitama lihtsustada ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vahelist keerukat suhtlust ning võivad samuti hõlbustada suhtlust ettevõtjate endi vahel; see aitab vähendada ettevõtjate halduskoormust paljudes eri majandussektorites. Selleks et edendada innovatsiooni ja suurendada konkurentsivõimet, peaksid Euroopa ettevõtluskukrud võimaldama sektoripõhiseid kasutusjuhte ja suurendama tegevuse tõhusust ning samal ajal tagama paindlikkuse ja kohandatavuse, et arvesse võtta eri sektorite (sh põllumajandus, energeetika, keskkond, sotsiaalkindlustuse koordineerimine) eriomaseid vajadusi.
- (22) Euroopa ettevõtluskukrute kasutamine sellises kontekstis võib aidata vähendada kulusid ja soodustada mitmesuguseid kasutusalasid ja -juhte kogu liidus, näiteks deklaratsioonide esitamine, avaliku sektori rahastuse taotlemine, juurdepääs avalikele teenustele ning turvalise andmete jagamise ja andmetele juurdepääsu hõlbustamine andmeruumides, näiteks tõendi A1 esitamine lähetatud töötajate korral, nagu on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 883/2004.
- (23) Euroopa ettevõtluskukrute raamistiku loomine tagab eeldatavasti tugeva koostoime andmete ühekordse küsimise tehnilise süsteemiga ning aitab seega suurendada tõhusust ja lihtsustada tegevust. Eeskätt peaks ettevõtjatel olema võimalik kasutada Euroopa ettevõtluskukrut pädevatelt asutustelt andmete ühekordse küsimise tehnilise süsteemi komponentide abil saadud tõendite säilitamiseks ja edastamiseks. Asjakohasel juhul peaks ettevõtjatel samuti olema võimalus kombineerida Euroopa ettevõtluskukrus säilitatavaid tõendeid andmete ühekordse küsimise tehnilise süsteemi kaudu avalike menetluste kontekstis kogutud tõenditega. Kuna Euroopa ettevõtluskukrud pakuvad turvalist digiplatvormi äridokumentide talletamiseks ja vahetamiseks, peaksid need hõlbustama selliste dokumentide vahetamist avaliku sektori asutuste vahel, mis on saadud andmete ühekordse küsimise tehnilise süsteemi kaudu.

- (24) Selleks et koordineerida liidu käimasolevat tegevust õiguslase koostöö digitaliseerimise ja turvalise piiriülese teabevahetuse ajakohastamise valdkonnas ning võtta arvesse vajadust tagada ettevõtjatele tõhusad digivahendid ametiasutustega suhtlemiseks, tuleb luua sidus raamistik, mis võimaldab selliste asjaomaste süsteemide sujuvat interaktsiooni. Sellise koordineerimise tugevdamisega vähendatakse halduskoormust, parandatakse õiguskindlust ning suurendatakse piiriülese koostöö tulemuslikkust tänu sellele, et ettevõtjate kasutatavad sidekanalid toimivad tõrgeteta kogu Euroopa digitaalsel turul. Seda silmas pidades peaksid Euroopa ettevõtluskukrud täiendama määrusega (EL) 2023/2844 ja määrusega (EL) 2023/969 ette nähtud süsteeme ning Euroopa ettevõtluskukrute juurdepääsute kaudu tuleks tagada nende süsteemide ja Euroopa ettevõtluskukrute vaheline tõrgeteta interaktsioon, mis võimaldab asjaomastel ametiasutustel neid süsteeme hallata ja soodustada samal ajal lihtsustamist Euroopa äriühingute heaks.
- (25) Selleks et hõlbustada paindlikku ja tõhusat teabevahetust ja teenuste kasutamist Euroopa ettevõtluskukrute raames ning tagada Euroopa ettevõtluskukrute sujuv integreerimine olemasolevate digiidentiteedilahendustega, peaks Euroopa ettevõtluskukrute kasutamisse kaasamise protsessis ja pääsuhalduses olema võimalik kasutada Euroopa digiidentiteedikukruid, teatatud e-identimise vahendeid ja atribuutide elektroonilisi tõendeid. See peaks võimaldama Euroopa ettevõtluskukru kasutajatel pääseda Euroopa ettevõtluskukrutele juurde olemasoleva digitaalse identiteedi ja atribuutide olemasolevate elektrooniliste tõenditega; see omakorda muudab kaasamisprotsessi sujuvamaks ja üldise Euroopa ettevõtluskukru kasutuskogemuse paremaks. Atribuutide elektrooniliste tõendite kasutamine Euroopa ettevõtluskukrute kontekstis peaks võimaldama täita Euroopa ettevõtluskukru omanike mitmesuguseid vajadusi ning neid võidakse kasutada põhiatribuutide (nt omaniku kehtiv aadress, KMKR number, maksuviitenumber, juriidilise isiku tunnus (LEI), ettevõtjate registreerimis- ja identifitseerimisnumber (EORI-number) ja aktsiisimaksukohustuslase registreerimisnumber) väljastamiseks ning nende atribuutide turvaliseks ja usaldusväärseks kontrollimiseks. Euroopa ettevõtluskukruid peaks olema võimalik kasutada paljudel kasutusjuhtudel, alates lihtsast autentimisest ja identimisest kuni keerukamate tehingute ja suhtluseni.

- (26) Selleks et tagada Euroopa ettevõtluskukrute turvaline ja usaldusväärne toimimine, peaksid Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagama, et iga pakutav Euroopa ettevõtluskukkur oleks eelnevalt konfigureeritud interaktsiooniks teatavate usaldusteenustega, mis on nõutavad Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide võimaldamiseks, sealhulgas kvalifitseeritud e-allkirjade ja kvalifitseeritud e-templite loomine ning kvalifitseeritud ja atribuutide kvalifitseerimata elektrooniliste tõendite väljastamine ja valideerimine. Nende funktsioonide toetamiseks peaksid Euroopa ettevõtluskukrud võimaldama omanikuga seotud konkreetse teabe ja konkreetsete dokumentide jagamist, talletamist ja kontrollimist, näiteks turvalise sidekanali sõnumid ja dokumendid, allkirjastatud ja templiga varustatud dokumendid ja atribuutide kogumid tõendamiseks seotud teenuste jaoks.
- (27) Selleks et võimaldada Euroopa ettevõtluskukrute kaudu esitatud atribuutide elektrooniliste tõendite õiguslikku tunnustamist, tuleb tagada võimalus luua ja valideerida seotud tõendeid, mille korral üks tõend on krüptograafiliselt seotud teise tõendiga, nii et autentsust ja terviklust saaks kontrollida iga tõendi puhul eraldi ja kõigi seotud tõendite puhul tervikuna. Sel otstarbel peaks Euroopa ettevõtluskukru taristu tõendiahela kasutamise kaudu võimaldama esitada üheainsa tõendieksemplari ja hõlbustama selle edasist taaskasutamist asjaomastes menetlustes. Kõnealune funktsioonistik peaks võimaldama Euroopa ettevõtluskukru omanikel viidata dokumendile asjakohasel juhul krüptograafilise elemendiga, näiteks räsivõti templiga varustatud tõendile, mis on väljastatud Euroopa ettevõtluskukrus; sel viisil tõendatakse algselt esitatud dokumendi terviklust ja autentsust.

- (28) Selleks et Euroopa ettevõtluskukrute standardid ja tehnilised kirjeldused tagaksid koostalitlusvõime ja turvalisuse eri lahenduste lõikes, tuleb käesoleva määruse lisas kindlaks määrata Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide standardid ja protokollid ning tehnilised nõuded. Lisas tuleks sätestada Euroopa ettevõtluskukrute rakendamise nõuded. Selleks et tagada Euroopa ettevõtluskukrute pikaajaline jätkusuutlikkus ja tulemuslikkus, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et kehtestada põhifunktsioonide rakendamise menetlused ja tehnilised kirjeldused ning neid ajakohastada; see annab omakorda võimaluse integreerida lisafunktsioone ja uut tehnoloogiat, mis võimaldavad uusi kasutusjuhte (nt tehisaruagendi kasutamine või digitaalse identiteedi määramine omaniku teatavale varale) ning aitavad tagada, et Euroopa ettevõtluskukrud täidavad järjepideval, turvalisel ja usaldusväärsel viisil ettevõtjate muutuvaid vajadusi. Nende volituste kasutamisel tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 182/2011. Euroopa ettevõtluskukru standardites ja tehnilistes kirjeldustes tuleks võimalikult suures ulatuses arvesse võtta ettevõtjate olemasolevates IKT-süsteemides kasutatavaid asjaomaseid tehnilisi lahendusi ja standardeid, et hõlbustada nende süsteemide vastavusse viimist ja nende koostalitlusvõime tagamist Euroopa ettevõtluskukruga. Teenusepakkujaid julgustatakse avaldama Euroopa ettevõtluskukrute rakendustarkvara lähtekoodi avatud lähtekoodi litsentsi alusel.
- (29) Selleks et toetada Euroopa ettevõtluskukrute turu tähtaegset arengut, tuleks eelisjärjekorras vastu võtta põhifunktsioone käsitlevad rakendusaktid ja nendega seotud tehnilised kirjeldused. Kui see on asjakohane, peaksid need põhinema kehtival standarditel, sealhulgas määruse (EL) nr 910/2014 kontekstis ette nähtud arhitektuuri ja võrdlusraamistiku standarditel, et toetada sarnaste tehniliste standardite uuesti kasutamist ja Euroopa ettevõtluskukrute kasutuselevõttu. Sellised rakendusaktid peaksid andma suuniseid asjakohaste korralduslike ja tehniliste meetmete kohta, mida liikmesriigid peaksid võtma, et võimaldada Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide kasutamist ning täita oma käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

(30) Selleks et tagada Euroopa ettevõtluskukrute puhul usalduse, toimivuse ja turvalisuse asjakohane tase teenuste piiriüleseks pakkumiseks, muu hulgas selleks, et vähendada pettuste riski, tuleks Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate suhtes kohaldada selgeid ja proportsionaalseid nõudeid ja kohustusi, ilma et nad peaksid täitma täiendavaid nõudeid riigi tasandil. Selleks peaks Euroopa Komisjonil olema õigus võtta vastu rakendusakte, et kehtestada Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatele võrdlusstandardite ning vajaduse korral tehniliste kirjelduste ja menetluste loetelu. Need rakendusaktid peaksid hõlmama eelkõige Euroopa ettevõtluskukrute rakendamist, Euroopa ettevõtluskukrute pakkumisega seotud otseste või kaudsete riskide juhtimist ning Euroopa ettevõtluskukrute registreerimis- ja kasutamisse kaasamise menetlusi. Tagamaks, et riske hinnatakse kogu liidus järjepidevalt ning et teenusepakkujad võtavad kohandatud meetmeid, mis põhinevad sektoril, kasutusjuhul, liidese turvalisusel ja nende Euroopa ettevõtluskukrute teenuse kättesaadavusel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse ühised menetlused, riskiregister ning riskihindamise ja enesehindamise kriteeriumid. Tarbetu dubleerimise ja halduskoormuse vältimiseks peaks taotlejatel olema võimalik tugineda sertifitseerimisele, enesehindamistele ja dokumenteerimisele, mis on juba tehtud muu kohaldatava liidu õiguse, näiteks määruse (EL) nr 910/2014 ja määruse (EL) 2024/2847 alusel, kui need hõlmavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele vastavaid nõudeid või riske. Taotlejad peaksid võtma arvesse praktilist konteksti, milles Euroopa ettevõtluskukruid kasutatakse, kaasa arvatud kõiki asjakohaseid turvanõudeid, mida asjaomase teenuse või menetluse suhtes riigisisese õiguse alusel kohaldatakse.

- (31) Nõuetekohase järelevalve tagamiseks kooskõlas käesoleva määrusega tuleks kohaldada nõuet, et üksused, kes soovivad Euroopa ettevõtluskukru teenust pakkuda, peavad enne selle teenuse pakkumist esitama järelevalveasutustele tegevusloa taotluse. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate usaldusväärsuse ja vastutuse ning Euroopa ettevõtluskukrute ökosüsteemis talletatavate või vahetatavate andmete turvalisuse tagamiseks peaksid pakkujad olema asutatud liidus ning nende peamine tegevuskoht peaks olema ja põhitegevus peaks toimuma liidus. See peaks tagama, et need pakkujad kuuluvad mõne liikmesriigi pädeva asutuse jurisdiktsiooni ja järelevalve alla, mis võimaldab tulemuslikult tagada käesoleva määruse täitmise ning kaitsta Euroopa ettevõtluskukru kasutajate õigusi ja andmeid. Peale selle ei tohiks Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad ohustada liidu julgeolekut, st nad ei tohi olla kolmanda riigi ega kolmanda riigi üksuse kontrolli all, et tagada liidu elutähtsa digitaristu jätkuv turvalisus ja kerksus. Vastavalt käesolevas määruses sätestatavatele nõuetele võib komisjon vastu võtta rakendusakte, et tagada koostöö ja koostalitlusvõime lahendustega, mille on loonud või heaks kiitnud liiduga sarnaselt meelestatud partnerid.
- (32) Liit peab kaitsma oma julgeolekuhuve pakkujate eest, kes võivad kolmandate riikide võimaliku sekkumise tõttu kujutada endast püsivat või tõsist julgeolekuohtu. Sel eesmärgil on vaja vähendada siseturul suure riskiga tarnijatest strateegilise sõltuvuse ohtu, sealhulgas IKT tarneahelas, kuna neil võib olla tugev negatiivne mõju ettevõtjatele ja avaliku sektori asutustele kogu liidus ning liidu elutähtsa taristu turvalisusele, eeskätt mis puudutab andmete ja teenuste terviklust, konfidentsiaalsust ja kättesaadavust. Igasugused piirangud peaksid põhinema proportsionaalsel riskihindamisel ja vastavatel leevendusmeetmetel, nagu on määratletud liidu poliitikas ja õigusaktides. Selliseid piiranguid võidakse näiteks kohaldada isikute suhtes, kes on liidu õiguse alusel tuvastatud suure riskiga tarnijatena.

- (33) Ettevõtjate identiteedi turvaliseks ja usaldusväärseks määramiseks tuleks käesolevas määruses ette näha võimalus kasutada Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete väljastamiseks atribuutide kvalifitseeritud elektroonilisi tõendeid. Atribuutide kvalifitseeritud elektroonilisi tõendeid on võimalik hõlpsasti ajakohastada või kehtetuks tunnistada. Atribuutide kvalifitseeritud elektrooniliste tõendite kasutamine ettevõtjate identiteedi väljastamiseks tagab tõhusa ja turvalise lahenduse, mis vastab digimajanduse vajadustele. Neid tõendeid väljastavaid kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajaid reguleeritakse määruse (EL) nr 910/2014 alusel ja nende suhtes kohaldatakse rangeid nõudeid ja kontrolli, mis omakorda tagab väljastamisprotsessi kõrgel tasemel turvalisuse ja usaldusväärsuse. Autentsed allikad, mida kasutatakse atribuutide kvalifitseeritud elektroonilistes tõendites sisalduvate andmete kontrollimiseks, on äri- ja muud registrid ning nende andmete kontrollimise hõlbustamiseks tuleks edendada registrite sidestamise süsteemi (edaspidi „BRIS“) ja tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemi (edaspidi „BORIS“) kasutamist, et tagada tuvastusandmete täpsus ja usaldusväärsus.
- (34) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada äriregistrite toimimist või nende rolli autentsete allikatena ega muuta viisi, kuidas neid peetakse või neisse andmeid registreeritakse; selle asemel tuleks määruses lähtuda olemasolevast taristust ja seda täiendada. Seda silmas pidades saaks juhul, kui autentne allikas, näiteks äriregister, väljastab atribuutide elektroonilise tõendi või see väljastatakse selle allika nimel, register väljastada andmed otse, suurendades identimisprotsessi turvalisust ja usaldusväärsust veelgi.
- (35) Määruse (EL) nr 910/2014 kohaselt peavad liikmesriigid tagama selliste meetmete võtmise, mis võimaldavad kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajatel Euroopa ettevõtluskukru kasutaja taotlusel elektrooniliselt kontrollida määruse (EL) nr 910/2014 VI lisas loetletud atribuutide (nt haridusalased ja kutsekvalifikatsioonid, kraadid ja diplomid, kutsenimetused ja litsentsid, füüsiliste või juriidiliste isikute esindamise volitused, avalikud load ja litsentsid ning finants- ja äriühinguandmed) autentsust. Euroopa ettevõtluskukrute raamistik peaks põhinema sellel kehtival nõudel; see peaks omakorda hõlmama kõiki ametlikke andmeid, mis on ettevõtjate suhtes Euroopa ettevõtluskukrute kontekstis asjakohased, ning võimaldama atribuutide elektroonilist kontrollimist, et hõlbustada Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete ja atribuutide muude elektrooniliste tõendite väljastamist.

(36) Kuna Euroopa ettevõtluskukruid peaksid saama kasutada kõik ettevõtjad ja üksused, kes tegelevad majandustegevusega, sealhulgas iseenda tööandjad ja üksikettevõtjad, tuleks omanike tuvastusandmeid pakkuda viisil, mis on spetsiaalselt ette nähtud nende isikusamasuse ja tõendatud atribuutide kontrollimiseks ärialases kontekstis. Selleks et tagada kooskõla kehtivate liidu raamistikega ja soodustada piiriülest koostalitlusvõimet, tuleks Euroopa ettevõtluskukru raamistikus kasutada Euroopa kordumatut tunnust, mis on ette nähtud äriühinguõigust käsitleva kodifitseeritud direktiiviga (EL) 2017/1132⁹⁾ ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2021/369¹⁰⁾, samuti määrusega (EL) 2024/1624¹¹⁾ ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2021/369¹²⁾. Äriühingutele ja muudele juriidilistele isikutele, samuti sellistele üksustele nagu usaldusühingud määratakse Euroopa kordumatu tunnus, et tagada nende selge identimine piiriülestes olukordades. Euroopa kordumatu tunnus on praegu avalikult kättesaadav BRISi kaudu ja kasutusel BORISis. Sellele vastavalt tuleks Euroopa ettevõtluskukru raamistikus tugineda Euroopa kordumatute tunnuste väljastamise ja registreerimise protsessile nende ettevõtjate isikusamasuse kontrollimiseks, kellele on kooskõlas direktiiviga (EL) 2017/1132 antud Euroopa kordumatu tunnus. Euroopa ettevõtluskukru raamistikus tuleks Euroopa kordumatute tunnuste väljastamise ja registreerimise protsessile tugineda ka teiste ettevõtjate puhul, kes kuuluvad direktiivi (EL) 2015/849 kohaldamisalasse.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (kodifitseeritud) (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46–127, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj>).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1624, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist (ELT L, 2024/1624, 19.6.2024, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1624, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L ..., 19.6.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

¹² Komisjoni 1. märtsi 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/369, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/849 osutatud keskregistrite omavahelise ühendamise süsteemi jaoks vajalik tehniline kirjeldus ja kord (ELT L 71, 2.3.2021, lk 11–17, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2021/369/oj).

(37) Selleks et kõiki Euroopa ettevõtluskukru omanikke saaks usaldusväärset tuvastada ning et atribuutide nendepoolseid elektroonilisi tõendeid seostataks üheainsa üksusega, tuleb kordumatu tunnus määrata ka teistele ettevõtjatele ja avaliku sektori asutustele. Komisjonile tuleks anda rakendamisolulised, et määrata kindlaks kordumatute tunnuste üksikasjalikud nõuded ning seeläbi tagada ühetaolised tingimused kordumatute tunnuste rakendamiseks, eeskätt nende tulemuslikkus ja järjepidevus. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011. Võttes arvesse, et teatavate ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste registreerimise tavad on liikmesriigiti erinevad, on oluline tagada andmete läbipaistvus ja kättesaadavus Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujatele. Sel eesmärgil peaksid liikmesriigid teatama komisjonile autentsetest allikatest, mis on asjakohased Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete väljastamiseks.

- (38) Selleks et tagada Euroopa ettevõtluskukru raamistiku tõhus, turvaline ja läbipaistev toimimine, tuleb luua ettevõtjate isikuandmeid sisaldav Euroopa digikataloog. Komisjonile tuleks anda õigus luua Euroopa digikataloog Euroopa ettevõtluskukruid kasutavate ettevõtjate ja avaliku sektori asutustega seotud teabe usaldusväärse allikana ning seda kataloogi hallata. Euroopa digikataloog peaks võimaldama Euroopa ettevõtluskukru omanikega hõlpsasti ühendust võtta, et tagada õiguskindlus ettevõtjatevahelistes tehingutes ning suhtluses avaliku sektori asutustega, eeskätt selleks, et edendada liikmesriikidevahelist kaubandust. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad peaksid koostöös komisjoniga esitama vajaliku teabe, et toetada Euroopa digikataloogi toimimist, ning tegema koostööd asjaomaste kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajatega, autentse allika eest vastutava avaliku sektori asutuse poolt või tema nimel väljastatud atribuutide elektrooniliste tõendite pakkujatega ja autentsete allikatega, et tagada esitatud andmete jätkuv õigsus. Sellised meetmed ei tohiks kaudselt kaasa tuua nõuet, et ettevõtjad peavad kõnealust teavet ajakohastama. Sellega seoses tugineb Euroopa digikataloog teabele, mille teevad kättesaadavaks äriregistrid, sealhulgas need, mis on juurdepääsetavad BRISi kaudu; samal ajal tagatakse, et kõnealust teavet ei dubleerita. Tagamaks, et avaliku sektori asutused saavad võimaldada Euroopa ettevõtluskukrute kasutamist ja täita oma käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, peavad Euroopa ettevõtluskukru ökosüsteemi põhifunktsioone kasutavad ettevõtjad nad kindlaks tegema ja nendega ühendust võtma. Selleks tuleks avaliku sektori asutustele, kes ei ole Euroopa ettevõtluskukrute omanikud, väljastada kordumatu tunnus ja digitaalne aadress ning nad tuleks kanda Euroopa digikataloogi.
- (39) Käesoleva määruse kohaldamisel teostatava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679. Kui Euroopa digikataloogi toimimise raames on vaja töödelda isikuandmeid, tehakse seda kooskõlas asjaomaste andmekaitsepõhimõtetega (sh võimalikult väheste andmete kogumise ja eesmärgikohasuse põhimõtted) ja kohustustega (nt tagada lõimitud ja vaikumisi andmekaitse) ning asjakohastel juhtudel tagatakse muu hulgas pseudonüümimine.

- (40) Regulaatiivse koormuse ja turvalisuse tasakaalustamiseks tuleks ette näha Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate järelevalve ja nende tegevuse jälgimine ning samal ajal nõuda nende toimingute eelnevat hindamist. Selline lähenemisviis peaks tagama paindlikuma ja tõhusama regulaatiivse keskkonna ning aitama seejuures säilitada vajalikud kaitsemeetmed, et kaitsta Euroopa ettevõtluskukru kasutajaid ja tagada vastavus Euroopa ettevõtluskukrute raamistiku nõuetele. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatele tegevusloa andmise menetlus peaks olema lihtne ja tõhus ning selgete taotlemisnõuete ja -tähtaegadega. Osana sellest loamenetlusest peaksid taotlejad, kes kavatsesid pakkuda Euroopa ettevõtluskukru teenust, tõendama vastavust artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud nõuetele enesehindamise aruandega ning järelevalveasutused peaksid hindama, kas käesoleva määruse nõuded on täidetud. Komisjon peaks andma enesehindamise aruande kohta suuniseid, et tagada järjepidevus ja hõlbustada taotluse hindamist järelevalveasutuste poolt. Eeskätt peaks Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkumiseks läbitav menetlus olema lihtsustatud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate puhul, kelle suhtes juba kohaldatakse põhjalikku õigusraamistikku määruse (EL) nr 910/2014 alusel.
- (41) Selleks et tagada läbipaistvus ja vastutus Euroopa ettevõtluskukru ökosüsteemis, peaks komisjon koostama avalikult kättesaadava nimekirja tegevusloa saanud Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatest ning hoidma seda nimekirja ajakohasena. See nimekiri peaks sisaldama riiklikelt järelevalveasutustelt saadud teavet pakkujate, sealhulgas kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate kohta, kes on tegevusloa andmise menetluse läbinud. Kõnealuse teabe avalikult kättesaadavaks tegemine peaks võimaldama Euroopa ettevõtluskukru kasutajatel kontrollida pakkujate autentsust ja usaldusväärust ning aitama seega alal hoida Euroopa ettevõtluskukru ökosüsteemi kõrgel tasemel turvalisust ja usaldust.

- (42) Selleks et liidus kättesaadavaks tehtavad Euroopa ettevõtluskukrud vastaksid käesolevas määruses sätestatud nõuetele, on keskse tähtsusega tulemuslik järelevalve, mida teevad järelevalveasutused, kellel on sel otstarbel piisavad volitused ja sobivad ressursid. Sellise järelevalve ja asjakohase oskusteabe tagamiseks ning käesoleva määruse kohaldamise ja täitmise tagamiseks Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate puhul, kes ei ole liidu üksused, peaksid liikmesriigid määrama pädeva asutuse, mis tegutseb käesoleva määruse kohaldamise ja täitmise tagamise järelevalveasutusena. Sellega seoses võivad liikmesriigid asutada uusi asutusi või tugineda oma territooriumil asutatud olemasolevatele asutustele või määrata vastastikusel kokkuleppel teise liikmesriigiga selles teises liikmesriigis asutatud järelevalveasutuse.
- (43) Igati tuleks tähelepanu pöörata toimiva koostöö tagamisele käesoleva määruse või määruse (EL) nr 910/2014 artikli 46b kohaselt määratud järelevalveasutuste ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2022/2555 artikli 8 lõike 1 kohaselt määratud või asutatud pädevate asutuste vahel¹³). Kuna pädevad asutused on eraldiseisvad üksused, peaksid nad tegema tihedat ja õigeaegset koostööd, sealhulgas vahetama asjakohast teavet, et tagada tulemuslik järelevalve Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate üle ja see, et nad täidaksid määruses (EL) nr 910/2014 ja direktiivis (EL) 2022/2555 sätestatud kohustusi.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2555, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 ja direktiivi (EL) 2018/1972 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148 (ELT L 333, 27.12.2022, lk 80–152, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

(44) Selleks et tagada käesoleva määruse täitmine, peaks riiklikel järelevalveasutustel olema õigus kehtestada haldustrahve. Täpsustada tuleb haldustrahvide ülemmäärad ja nende määramise kriteeriumid, et soodustada Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate võrdset kohtlemist kogu liidus, olenemata asukohaliikmesriigist. Pädev järelevalveasutus peaks hindama iga juhtumit individuaalselt, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas rikkumise laadi, raskusastet ja kestust, selle tagajärgi ning meetmeid, mida on võetud nõuetele vastavuse tagamiseks ja kahju leevendamiseks. Sellega seoses peaksid liikmesriigid komisjonile [väljaannete talitus, palun sisestada siia kuupäev, mis on 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] teatama riigisiseses õiguses sätestatud normidest, mis võimaldavad järelevalveasutusel kehtestada karistusi; samuti peaksid nad komisjonile viivitamata teatama nende normide kõigist edasistest muudatustest.

- (45) Selleks et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja kaitsta Euroopa ettevõtluskukru omanike õigusi, tuleb kehtestada mehhanism, mis võimaldab komisjonil sekkuda juhtudel, kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja süstemaatiliselt ei täida käesoleva määruse nõudeid ning asjaomased pädevad asutused ei ole võtnud tulemuslikke, õigeaegseid ja proportsionaalseid parandusmeetmeid. Sellistel asjaoludel, ning juhul kui nõuetele mittevastavuse laad või püsivus võib negatiivselt mõjutada siseturgu, peaks sekkumine liidu tasandil olema põhjendatud, et tagada käesoleva määruse ühetaoline ja tõhus kohaldamine. Selleks peaks komisjonil olema õigus hinnata nõuetele vastavust koostöös asjaomaste riiklike asutuste ja asjaomase teenusepakkujaga. Sellel hindamisel tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta mittevastavuse laadi, raskusastet ja kestust, selle tegelikku ja võimalikku mõju siseturule ning mõjutatud Euroopa ettevõtluskukru omanike õigusi kooskõlas proportsionaalsuse ja nõuetekohase menetluse põhimõtetega. Kui hindamine kinnitab, et liidu sekkumise tingimused on täidetud, peaks komisjonil pärast liikmesriikide ja teenusepakkujaga konsulteerimist ning teenusepakkujale mittevastavuse kõrvaldamise võimaluse andmist olema võimalik võtta vastu otsus, millega ajutiselt peatatakse teenusepakkuja kuulumine artikli 12 kohaselt koostatud usaldusväärsete teenusepakkujate nimekirja. Selle otsuse alusel peaksid asjaomased järelevalveasutused võtma vajalikud meetmed selle tagamiseks, et kõnealune teenusepakkuja järgib käesolevat määrust, ning andma komisjonile võetud meetmetest ja nende tulemustest õigeaegselt aru. Kui parandusmeetmed on osutunud tõhusaks, peaks komisjon lõpetama teenusepakkuja loetelust väljaarvamise kahe tööpäeva jooksul alates nõuetele vastavuse tõendi saamisest.
- (46) Määruse (EL) nr 910/2014 alusel loodud koostöörühmale tuleks anda täiendav vastutus koordineerida käesoleva määrusega seotud riigisiseseid tavasid ja poliitikapõhimõtteid ning hõlbustada pädevate asutuste vahelist arutelu määruse kohaldamise ja selle täitmise tagamisega seotud küsimustes; sellega aidatakse ellu viia [...] koostöörühma asutamise eesmärgid ning säilitada oskusteavet, et soodustada Euroopa ettevõtluskukru raamistiku rakendamist.

- (47) Selleks et toetada tulemuslikku kasutuselevõttu ja koostalitlusvõimet, peaks kõigil avaliku sektori asutustel olema kohustus võimaldada Euroopa ettevõtluskukrut kasutada kõigis asjaomastes haldusmenetlustes identimiseks ja autentimiseks, dokumentide allkirjastamiseks või nende templiga kinnitamiseks, dokumentide esitamiseks ning teadete saatmiseks või vastuvõtmiseks. Sellega seoses peaksid avaliku sektori asutused ettevõtjatele tagama võimaluse Euroopa ettevõtluskukruid kasutada ning juurdepääsu ettevõtluskukrute turvalisele sidekanalile dokumentide või teadete vastuvõtmiseks või edastamiseks. Selleks et tagada käesoleva määruse tõrgeteta ja koostalitlusvõimet soodustav kohaldamine selles valdkonnas, peaksid avaliku sektori asutused võimaldama kasutada Euroopa ettevõtluskukrut dokumentide ja teadete vastuvõtmiseks või saatmiseks. Avaliku sektori asutuste kohustus aktsepteerida ettevõtjate Euroopa ettevõtluskukruid ei tohiks mõjutada süsteeme, mida pädevad asutused kasutavad omavaheliseks dokumentide või andmete vahetamiseks või esitamiseks.
- (48) *välja jäetud*
- (49) Euroopa ettevõtluskukrutega toetatakse piiriülese digitaalse avaliku teenuse osutamist Koostalitleva Euroopa määruse (EL) 2024/903 tähenduses. Selle määruse kohaselt nõutav hindamine on tehtud ja selle tulemusena koostatud aruanne avaldatakse Koostalitleva Euroopa portaalis.
- (50) Selleks et Euroopa ettevõtluskukrute ökosüsteem vastaks jätkuvalt ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vajadustele, on vaja hinnata selle rakendamist ja mõju käesoleva määruse eesmärki silmas pidades. Sellel hindamisel tuleks eeskätt arvesse võtta riski, et siseturul tekib õiguslik killustatus seoses dokumentide ja atribuutide tõendite elektroonilise esitamisega, samuti tehnoloogia arengut ning Euroopa ettevõtluskukrute ja seotud usaldusteenuste turu suundumusi.

- (51) Dupleerimise vältimiseks ja halduskoormuse vähendamiseks ei tohiks avaliku sektori asutused nõuda, et sama teave või samad dokumendid esitataks uuesti füüsiliselt või alternatiivsete digivahendite kaudu, või vastupidi, pärast seda, kui teave või dokumendid on kooskõlas käesoleva määrusega õiguspäraselt edastatud Euroopa ettevõtluskukru kaudu. Sellest tulenevalt ei tohiks liikmesriigid võtta vastu ega jätta kehtima riiklikke lisanõudeid seoses käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate küsimustega, välja arvatud juhul, kui see on sõnaselgelt sätestatud, kuna see mõjutaks käesoleva määruse otsest ja ühetaolist kohaldamist.
- (52) Selleks et tagada väljaspool liitu asutatud ettevõtjate juurdepääs liidu menetlustele ja turgudele ning hõlbustada nende osalust Euroopa ettevõtluskukru raamistikus, tuleb anda Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatele võimalus väljastada kõnealustele ettevõtjatele Euroopa ettevõtluskukruid, tingimusel et nende isikusamasust saab suure kindlusega kontrollida. Topeltregistreerimise vältimiseks ja siseturu usaldusvääruse kaitsmiseks ei tohiks sellistel ettevõtjatel olla enam kui üks Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete komplekt ja üks kordumatu tunnus. Liikmesriigid peaksid tegema koostööd, et vähendada topeltregistreerimise riski ning tagada, et väljaspool liitu asutatud ettevõtjate registreerimisel oleks tagatud kordumatus.
- (53) Kordumatu tunnusega seotud nõudeid ja menetlusi käsitlevas rakendusaktis tuleks muu hulgas esitada tingimused tunnuste väljastamiseks kolmandatest riikidest pärit ettevõtjatele. Eeskätt tuleks sätestada tingimused, millega soodustatakse Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete pakkujate vahelist koordineerimist, mis tagaks, et igale kolmanda riigi ettevõtjale määratakse Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete otstarbel vaid üks kordumatu tunnus. Enne kui väljaspool liitu asuvale ettevõtjale antakse Euroopa ettevõtluskukkur, peaks asjaomane pakkuja kinnitama, et ettevõtja isikusamasuse kontrollimise tingimused on täidetud. See peaks võimaldama kolmandatest riikidest pärit ettevõtjatel Euroopa ettevõtluskukruid kasutada nii, et säilib ökosüsteemi turvalisus ja usaldusväärsus.

- (54) Selleks et tagada ühetaolised tingimused kolmandate riikide ettevõtluskukrute või sarnaste süsteemide ja raamistike tunnustamiseks ja koostalitlusvõime tagamiseks ning toetada ja edendada partnerlussuhteid ja koostööd, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused, et kehtestada tingimused, mille alusel saab selliste sarnaste süsteemide või raamistike puhul käesoleva määruse sätetele tugineda. Nende volituste kasutamisel tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 182/2011¹⁴.
- (55) Määrusega (EL) nr 910/2014 on liidu kodanikele ja riigisiseses õiguses määratletud liidu elanikele ette nähtud turvaline ja mugav vahend, et tuvastada enda isik ja kasutada internetipõhiseid teenuseid. Selle kohaselt peavad liikmesriigid tagama Euroopa digiidentiteedikukru teenuse pakkumise juriidilistele isikutele, kuid samal ajal ei ole täpsustatud tehnilisi tingimusi selle rakendamiseks. Selline ebakindlus seoses juriidilistele isikutele pakutavate Euroopa digiidentiteedikukrute otstarbe ja toimimisega suurendab õiguslikku ja tehnilist keerukust liikmesriikide jaoks. Seega tuleb muuta määruse (EL) nr 910/2014 artiklit 5a ja tagada, et Euroopa digiidentiteedikukrute kohustuslik väljastamine oleks seotud ainult füüsiliste isikutega.
- (56) Käesoleva määrusega kehtestatava raamistikuga tuleks tagada kogu liitu hõlmav turvaline digitaristu ning seepärast tuleks seda käsitada peamise vahendina nende eesmärkide täitmiseks. Selleks et nii ettevõtjad kui ka avaliku sektori asutused saaksid Euroopa ettevõtluskukru raamistikust täit kasu, tuleb seda edendada turvaliseks e-identimiseks, autentimiseks ning dokumentide ja atribuutide elektrooniliste tõendite vahetamiseks vaikimisi kasutatava vahendina.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (57) Selleks et tagada sidus ja horisontaalne kohaldamine liidu õiguse eri valdkondades, vähendada ettevõtjate halduskulusid ja parandada eelarve tõhusust, tuleks e-identimist, autentimist või elektrooniliste dokumentide, teadete või atribuutide tõendite vahetamist käsitlevat liidu õigust (eeskätt juhul, kui kehtestatud on konkreetset tehnilised nõuded, süsteemid või protokollid) kohaldada nii, et see on kooskõlas käesoleva määrusega. Sellele vastavalt tuleks nende valdkondade edasistes seadusandlikes ja muudes algatustes kinni pidada ettevõtluskukru vaikimisi kasutamise põhimõttest ning need tuleks kavandada ja koostada nii, et nendes tuginetakse Euroopa ettevõtluskukru kasutamisele ja võimaldatakse seda. Kui selline vastavusse viimine ei ole võimalik, peaks komisjon esitama kirjaliku põhjenduse asjaomase algatusega koos esitatavas mõjuhinnangus, kus kirjeldatakse põhjuseid, miks Euroopa ettevõtluskukrute kasutamist ei võimaldata. Komisjon peaks käesolevat määrust hindama ja selle läbi vaatama [väljaannete talitus, palun sisestada siia kuupäev, mis on viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] ja seejärel iga nelja aasta järel ning esitama aruanded Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Kõnealune läbivaatamine on keskse tähtsusega selleks, et hinnata, kas ettenähtud põhifunktsioonid ja tehnilised kirjeldused – eeskätt need, mis on seotud turvalise sidekanalina kasutatava kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenusega – on tehnoloogia arengut silmas pidades endiselt asjakohased. Peale selle peaks komisjon hindama Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatele ette nähtud teatamismenetlusi, samuti liikmesriikide kehtestatud karistusi käsitlevate normide rakendamist ja tulemuslikkust, et hinnata turusuundumusi ja nõuetele vastavust.
- (58) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse või toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(59) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁽¹⁵⁾ artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 20. jaanuaril 2026,

I peatükk. Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega võimaldatakse turvalist e-identimist ja autentimist, andmete jagamist ja õiguspärasest teatamist, vähendatakse halduskoormust ja nõuete järgimisega seotud kulusid ning toetatakse piiriülest äritegevust ja konkurentsivõimet. Eelkõige tehakse sellega järgmist:

- 1) luuakse raamistik Euroopa ettevõtluskukrute pakkumiseks;
- 2) sätestatakse samaväärsuse põhimõte, mille kohaselt Euroopa ettevõtluskukruga tehtud toimingute ja tehingute õigusjõud on samaväärne kui õiguspärasel toimingutel ja tehingutel, mis tehakse füüsiliselt paber kandjal või mis tahes muu vahendi või protsessi abil, mida peetakse vastavaks kohaldatavatele õigus-, haldus- või menetlusnõuetele;
- 3) kehtestatakse normid Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete väljastamiseks ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste identimiseks;
- 4) luuakse Euroopa digikataloog;
- 5) sätestatakse, et direktiiviga (EL) 2017/1132 kehtestatud ja reguleeritavat Euroopa kordumatut tunnust kasutatakse Euroopa ettevõtluskukru omanike kordumatu tunnusena, ning nähakse ette sarnane kordumatu tunnus nendele Euroopa ettevõtluskukru omanikele, kellel Euroopa kordumatut tunnust ei ole;

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- 6) kehtestatakse loa andmise mehhanism, mille alusel lubatakse Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatel selliste kukrute teenust pakkuda;
- 7) kehtestatakse avaliku sektori asutuste kohustused, mis on seotud Euroopa ettevõtluskukrutega;
- 8) nähakse ette raamistik liidu üksuste järelevalveks juhul, kui kõnealused avaliku sektori asutused pakuvad Euroopa ettevõtluskukru teenust teistele liidu üksustele;
- 9) esitatakse raamistik, mille alusel tunnustatakse Euroopa ettevõtluskukrutega sarnanevaid kolmandate riikide süsteeme ning väljastatakse Euroopa ettevõtluskukruid kolmandate riikide ettevõtjatele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse Euroopa ettevõtluskukrute pakkumise ja aktsepteerimise, Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete väljastamise ja aktsepteerimise ning Euroopa ettevõtluskukrute kasutamise suhtes ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste poolt.
2. Käesoleva määrusega ei piirata pädevate asutuste vahelist dokumentide ja andmete vahetamist reguleerivas liidu või riigisiseses õiguses sätestatud olemasolevate süsteemide ja menetluste kasutamist.
- 2a. Käesolev määrus ei piira meetmeid, mida liikmesriigid võtavad avaliku korra ja julgeoleku eesmärkidel ning kaitse huvides.

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „Euroopa ettevõtluskukkur“ – digilahendus, mis võimaldab Euroopa ettevõtluskukru omanikel turvaliselt vastu võtta, talletada, hallata, kombineerida ja esitada Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmeid ja atribuutide elektroonilisi tõendeid Euroopa ettevõtluskukrule tuginevatele isikutele järgmistel eesmärkidel:
 - a) autentida ja esitada Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmeid, mida nõuab Euroopa ettevõtluskukrule tuginev isik;
 - b) juurdepääs atribuutide elektroonilistele tõenditele, e-allkirjadele, e-templitele, registreeritud e-andmevahetusteenustele ja e-ajatemplitele ning nende kasutamine;
 - c) luua, hallata ja delegeerida lube Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele;ning mis võib kooskõlas käesoleva määrusega toetada lisafunktsioone;
- 2) „Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmed“ – andmekogum, mis võimaldab tuvastada Euroopa ettevõtluskukru omaniku isikusamasuse ning mille on väljastanud Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete pakkuja;
- 3) „Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete pakkuja“ – kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja või avaliku sektori asutus, kes väljastab Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmed;
- 4) „ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas, kuid mitte ainult äriühingud, partnerlused, sihtasutused ja ühendused, samuti üksikettevõtja ja iseenda tööandja või selliste isikute rühm, kes tegutseb äri- või kutsetegevuse raames;

- 5) „avaliku sektori asutus” – liidu üksus, riigi-, piirkondlik või kohalik asutus, avalik-õiguslik isik või ühe või mitme kõnealuse üksuse või asutuse poolt asutatud ühendus või eraõiguslik isik, kellele on kõnealune üksus, asutus, isik või ühendus andnud õiguse osutada avalikke teenuseid, kui ta tegutseb kõnealuse õiguse;
- 6) „liidu üksus“ – liidu institutsioon, organ või asutus, mis on loodud ELi lepingu, Euroopa Liidu toimimise lepingu või Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepinguga või nende lepingute kohaselt;
- 7) „Euroopa ettevõtluskukru omanik“ – ettevõtja või avaliku sektori asutus, kellele kuulub Euroopa ettevõtluskukkur;
- 8) „usaldusteenus“ – usaldusteenus määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 16 tähenduses;
- 9) „atribuut“ – atribuut määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 43 tähenduses;
- 10) „atribuutide elektroonilised tõendid“ – elektroonilised tõendid määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 44 tähenduses;
- 11) „atribuutide kvalifitseeritud elektrooniline tõend“ – kvalifitseeritud elektrooniline tõend määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 45 tähenduses;
- 12) „Euroopa digiidentiteedikukkur“ – Euroopa digiidentiteedikukkur määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 42 tähenduses;
- 13) „e-allkiri“ – e-allkiri määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 10 tähenduses;
- 14) „kvalifitseeritud e-allkiri“ – kvalifitseeritud e-allkiri määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 12 tähenduses;
- 15) „e-tempel“ – e-tempel määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 25 tähenduses;

- 16) „kvalifitseeritud e-tempel“ – kvalifitseeritud e-tempel määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 27 tähenduses;
- 17) „kvalifitseeritud e-ajatempel“ – kvalifitseeritud e-ajatempel määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 34 tähenduses;
- 18) *välja jäetud.*
- 19) „loa andmine“ – Euroopa ettevõtluskukru omaniku poolt Euroopa ettevõtluskukru kasutajale õiguse või loa andmine või Euroopa ettevõtluskukru kasutaja õiguse või loa tunnustamine, et teha konkreetseid toiminguid konkreetsete ressursside või funktsioonidega, ning vastav juurdepääsukontrolli otsus, mis annab loa igale konkreetsele taotlusele kooskõlas kohaldatavate juurdepääsukontrolli põhimõtetega ning asjaomase Euroopa ettevõtluskukru nõutavate tingimustega;
- 20) „e-dokument“ – e-dokument määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 35 tähenduses;
- 21) „kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus“ – kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 37 tähenduses;
- 22) „Euroopa ettevõtluskukru kasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik või teist füüsilist isikut või juriidilist isikut esindav füüsiline isik, kes kasutab käesoleva määruse kohaselt pakutavaid Euroopa ettevõtluskukruid;
- 23) „Euroopa ettevõtluskukrule tuginev isik“ – füüsiline isik, ettevõtja või avaliku sektori asutus, kes tugineb Euroopa ettevõtluskukrutele;
- 24) „Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõend“ – andmeobjekt, mis kirjeldab Euroopa ettevõtluskukru komplekti komponente või võimaldab nimetatud komponentide autentsust ja kehtivust kinnitada;

- 25) „Euroopa ettevõtluskukru komplekt“ – Euroopa ettevõtluskukru lahenduse kordumatu konfiguratsioon, mis sisaldab Euroopa ettevõtluskukru ees- ja tagasüsteemi, mida Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja pakub konkreetsele Euroopa ettevõtluskukru omanikule;
- 26) „Euroopa ettevõtluskukru lahendus“ – tarkvara, riistvara, teenuste, seadete ja konfiguratsioonide kombinatsioon, sealhulgas Euroopa ettevõtluskukru ees- ja tagasüsteem;
- 27) „kriitilise tähtsusega vara“ – Euroopa ettevõtluskukru komplektis olev või kukrukomplektiga seotud vara, mis on nii oluline, et selle käideldavuse, konfidentsiaalsuse või tervikluse rikkumine avaldaks väga tõsist nõrgestavat mõju suutlikkusele tugineda sellele Euroopa ettevõtluskukru komplektile;
- 28) *välja jäetud.*
- 29) *välja jäetud.*
- 30) „usaldusteenuse osutaja“ – usaldusteenuse osutaja määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 19 tähenduses;
- 31) „kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja“ – kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 20 tähenduses;
- 32) „autentse allika eest vastutava avaliku sektori asutuse või tema nimel välja antud elektrooniline tõend“ – autentse allika eest vastutava avaliku sektori asutuse või tema nimel välja antud elektrooniline tõend määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 46 tähenduses;
- 33) „autentne allikas“ – autentne allikas määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punkti 47 tähenduses;

- 33a) „oluline intsident“ – intsident direktiivi (EL) 2022/2555 artikli 23 punkti 3 tähenduses;
- 34) „tõendamiskava“ – üht või mitut tüüpi elektrooniliste tõendite suhtes kohaldatav reeglistik;
- 35) „kavade kataloog“ – digitaalne hoidla, mis sisaldab kooskõlas käesoleva määrusega elektrooniliste tõendite kavasid ning mida haldab ja mille avalikustab komisjon internetis;
- 36) „Euroopa kordumatu tunnus“ – direktiivis (EL) 2017/1132 osutatud Euroopa kordumatu tunnus;
- 37) „riiklik register“ – ametlik andmebaas või süsteem, mille on loonud ja mida haldab riigi valitsus või tema määratud asutus või mis on loodud ja mida hallatakse riigi valitsuse või tema määratud asutuse nimel ning kus registreeritakse, talletatakse ja hallatakse teavet avaliku sektori asutuste ja ettevõtjate kohta;
- 38) „API“ või „rakendusliides“ – määratluste ja protokollide kogum rakendustarkvara loomiseks ja integreerimiseks, et jagada andmeid;
- 39) „esitamine“ – avaliku sektori asutuse ja ettevõtja vaheline, ettevõtjatevaheline või avaliku sektori asutuste vaheline struktureeritud või struktureerimata andmete, failide, vormide või registrikirjete edastamine, mida tehakse vastavalt liidu või riigisisesele õigusele vajaduse või nõudmise korral või loa alusel selleks, et täita teatavat õiguslikku, halduslikku või menetluslikku eesmärki;

- 40) „teatamine“ – avaliku sektori asutuse ja ettevõtja vaheline, ettevõtjatevaheline või avaliku sektori asutuste vaheline teabe, otsuste, taotluste või kinnituste edastamine, mida tehakse vastavalt liidu või liikmesriigi õigusele vajaduse või nõudmise korral või loa alusel selleks, et tagada õiguslik toime või teavitada saajat õigustest, kohustustest või menetluse kulgemisest;
- 41) „haldusmenetlus“ – liidu või riigisiseses õiguses kindlaksmääratud järjestikused toimingud, mida ettevõtjad või avaliku sektori asutused peavad haldusülesannete täitmisel tegema selleks, et täita kohustusi, esitada teavet või taotleda otsust, luba, teenust või hüve avaliku sektori asutustelt;
- 42) „Euroopa ettevõtluskukru eessüsteem“ – Euroopa ettevõtluskukru kasutajaliidese komponent (olenemata platvormist või kujutegurist), mis on interaktsioonis Euroopa ettevõtluskukru kasutajatega ja moodustab osa Euroopa ettevõtluskukru komplektist;
- 43) „Euroopa ettevõtluskukru tagasüsteem“ – serveripoolsed komponendid, sealhulgas tarkvara, teenused ja taristu, mis tagavad vajaliku funktsionaalsuse ja toe Euroopa ettevõtluskukru eessüsteemi jaoks ning moodustavad osa Euroopa ettevõtluskukru komplektist.

II peatükk. Euroopa ettevõtluskukrud

Artikkel 4

Samaväärsuse põhimõte

Kui Euroopa ettevõtluskukru omanik või Euroopa ettevõtluskukru volitatud kasutaja kasutab mõnda artikli 5 lõikes 1 osutatud Euroopa ettevõtluskukru põhifunktsiooni osaks olevat kvalifitseeritud usaldusteenust, on selle tulemusel tehtaval toimingul sama õigusjõud kui õiguspärasel toimingul, mis tehakse füüsiliselt paber kandjal või mis tahes muu vahendi või protsessi abil, mida peetakse vastavaks kohaldatavatele õigus-, haldus- või menetlusnõuetele.

Kui iseenda tööandja või üksikettevõtja kasutab kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenust artikli 5 lõikes 3 sätestatud asjaoludel, on selle tulemusel tehtaval toimingul sama õigusjõud kui õiguspärasel toimingul, mis tehakse füüsiliselt paber kandjal või mis tahes muu vahendi või protsessi abil, mida peetakse vastavaks kohaldatavatele õigus-, haldus- või menetlusnõuetele.

Kui kehtivad ELi või riigisiseseid õigusaktid sisaldavad haldusmenetluse osana elektrooniliste vormingutega seotud nõudeid, kohaldatakse neid nõudeid jätkuvalt ja neid järgitakse.

Artikkel 5

Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonid

1. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et nende pakutavad Euroopa ettevõtluskukrud võimaldavad Euroopa ettevõtluskukru omanikel kasutada järgmisi põhifunktsioone:
 - a) turvaliselt taotleda, saada, valida, kombineerida, talletada, kustutada, jagada ja esitada elektroonilisi tõendeid;
 - b) avalikustada punktis a loetletud funktsioonide raames valikuliselt elektroonilistes tõendites sisalduvaid Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid ja atribuute;
 - c) turvaliselt taotleda ning jagada Euroopa ettevõtluskukrute, Euroopa digiidentiteedikukrute vahel ja Euroopa ettevõtluskukrule tuginevate isikutega Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid ja elektroonilisi tõendeid;
 - d) vastavalt vajadusele allkirjastada kvalifitseeritud e-allkirjaga ja kinnitada kvalifitseeritud e-templiga;
 - e) siduda elektroonilised andmed kvalifitseeritud e-ajatemplit kasutades kindla ajahetkega;

- f) lasta teenuseosutajal väljastada Euroopa ettevõtluskukru omaniku nimel turvaliselt elektroonilisi tõendeid. Atribuudid, mida need tõendid käsitlevad, puudutavad andmeid, mille puhul on esmane allikas Euroopa ettevõtluskukru omanik, Euroopa ettevõtluskukrute ja Euroopa digiidentiteedikukrute jaoks;
- g) siduda punkti f kohaselt välja antud elektroonilised tõendid muude samasse ahelasse kuuluvate elektrooniliste tõenditega;
- h) võimaldada kasutada kvalifitseeritud ja kvalifitseerimata elektroonilisi tõendeid, mille abil Euroopa ettevõtluskukru omanikud ja Euroopa ettevõtluskukru kasutajad, kes on nende poolt volitatud, saavad ennast autentida;
- i) edastada ja võtta vastu e-dokumente ja elektroonilisi andmeid kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenuse kaudu, mis on ette nähtud lisas;
- j) lubada mitmel Euroopa ettevõtluskukru kasutajal omaniku Euroopa ettevõtluskukrule juurde pääseda ja seda kasutada ning Euroopa ettevõtluskukru omanikul selliseid lube, sealhulgas rollidega seotud lube hallata ja kehtetuks tunnistada Euroopa ettevõtluskukrule juurdepääsu ja selle kasutamise eesmärgil, ilma et see piiraks volikirju või õiguslikke volitusi;
- k) lubada Euroopa ettevõtluskukrule tuginevatel isikutel taotleda Euroopa ettevõtluskukru omanikule väljastatud elektroonilisi tõendeid ning Euroopa ettevõtluskukru omanikul selliseid lube hallata ja kehtetuks tunnistada;
- l) eksportida teenuse lõpetamise või Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja teate kehtetuks tunnistamise korral oma andmeid, sealhulgas väljastatud Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmeid, elektroonilisi tõendeid, sidelogisid ja tehingute andmeid struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus;

- la) importida oma andmeid, mis on loetletud punktis 1, et kasutada ära andmete ülekantavust Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate vahel;
 - m) pääseda juurde kõiksuguse side ja tehingute tegemise logile;
 - n) saada juurdepääs töölauale, et pääseda juurde punktis i osutatud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenuse kaudu vahetatud andmetele ning neid talletada ja kontrollida.
2. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad võivad lisaks lõikes 1 loetletutele pakkuda ka lisafunktsioone, tingimusel et need funktsioonid ei häiri ega kahjusta minimaalsete põhifunktsioonide konfidentsiaalsust, kättesaadavust ja terviklust ega nende pakutavate Euroopa ettevõtluskukrute usaldusväarsust ja koostalitlusvõimet.
 3. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad võimaldavad Euroopa digiidentiteedikukru kasutajatele eraldiseisva teenusena lõike 1 punktis i osutatud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenust.
 4. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad rakendavad lõikes 1 osutatud funktsioonid kooskõlas lisas sätestatud nõuetega.
 5. Hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] kehtestab komisjon rakendusaktidega võrdlusstandardite loetelu ning vajaduse korral kirjeldused ja menetlused käesoleva artikli lõikes 1 osutatud Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide jaoks, sealhulgas nende jaoks, mis on koostalitlusvõime ja turvalisuse seisukohast kriitilise tähtsusega, ning nende jaoks, mis on olulised artikli 16 järgimiseks liikmesriikides. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.

Euroopa ettevõtluskukrute tehnilised elemendid

1. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et nende pakutavad Euroopa ettevõtluskukrud toetavad ühiseid protokolle ja liideseid, et
 - a) väljastada Euroopa ettevõtluskukrule Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid, kvalifitseeritud ja kvalifitseerimata elektroonilisi tõendeid, autentse allika eest vastutava avaliku sektori asutuse või tema nimel välja antud elektroonilisi tõendeid ning kvalifitseeritud ja kvalifitseerimata sertifikaate;
 - b) Euroopa ettevõtluskukrule tuginevatel isikutel oleks võimalik taotleda ja valideerida Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid ja elektroonilisi tõendeid;
 - c) jagada ja esitada Euroopa ettevõtluskukrule tuginevatele isikutele Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid, elektroonilisi tõendeid ja valikuliselt avaldatud andmeid;
 - d) võimaldada automaatset suhtlust Euroopa ettevõtluskukrutega ilma mitteautomaatse sekkumiseta või Euroopa ettevõtluskukru kasutaja otsese tegevuseta;
 - e) kaasata turvaliselt Euroopa ettevõtluskukru omanik seadusliku esindaja kaudu või muude isikute kaudu, kes on seaduslikult volitatud läbi viima kaasamisprotsessi e-identimise vahendiga, mis on määratletud määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punktis 2 ning mis vastab määruses (EL) nr 910/2014 kõrge usaldusväärsuse taseme kohta sätestatud nõuetele;
 - f) suhelda Euroopa ettevõtluskukrute vahel ning Euroopa ettevõtluskukrute ja Euroopa digiidentiteedikukrute vahel eesmärgiga vastu võtta, valideerida ja vahetada Euroopa digiidentiteedikukru omanike tuvastusandmeid ja elektroonilisi tõendeid turvalisel viisil;

- g) autentimise nõutavuse korral autentida Euroopa ettevõtluskukrule tuginevaid isikuid, rakendades autentimismehhanisme;
 - h) kontrollida Euroopa ettevõtluskukrute autentsust ja kehtivust;
 - i) pakkuda artikli 5 lõike 1 punktis i osutatud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenust, sealhulgas artikli 10 kohaselt loodud Euroopa digikataloogi liidest;
 - j) määrata igale Euroopa ettevõtluskukru omanikule artikli 5 lõike 1 punktis i osutatud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenuse ja artiklis 10 osutatud Euroopa digikataloogi kasutamiseks vähemalt üks kordumatu digiaadress;
 - k) välja anda Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendeid kõigile Euroopa ettevõtluskukru komplektidele;
- 1a. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad pakuvad eraldiseisva teenusena seda taotlevatele avaliku sektori asutustele, kes ei ole Euroopa ettevõtluskukrute omanikud, kordumatut digiaadressi, et nad saaksid olla kantud Euroopa digikataloogi ja et võimaldada artikli 5 lõike 1 punktis i osutatud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenust.
2. Samuti teevad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad järgmist:
- a) tagavad, et Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmed on krüptograafiliselt seotud omaniku Euroopa ettevõtluskukruga;
 - b) tagavad artikli 5 lõike 1 punktis j osutatud funktsioonide puhul, et
 - rollide ja atribuutide vahelised seosed on kontrollitavad, auditeeritavad, tühistatavad ja nende õiguspäraste väljastajateni jälgitavad;
 - rollidevahelised konfliktid, ülemäärane delegeerimine või aegunud load avastatakse automaatselt ja välistatakse reaajas;
 - lubade andmise loogika on Euroopa ettevõtluskukrute lõikes koostalitlusvõimeline;

- c) tagavad sisseprojekteeritud turbe;
- d) pakuvad mehhanismi, mis võimaldab Euroopa ettevõtluskukru omanikel hõlpsasti taotleda tehnilist tuge ja teatada tehnilistest probleemidest, millel on negatiivne mõju Euroopa ettevõtluskukru kasutamisele;
- e) pakuvad valideerimismehhanisme eesmärgiga tagada, et Euroopa ettevõtluskukrute autentsust ja kehtivust saab kontrollida;
- ea) teha nende pakutavad Euroopa ettevõtluskukrud puuetega inimestele kasutamiseks kättesaadavaks teiste kasutajatega võrdsetel alustel;
- f) tagavad, et Euroopa ettevõtluskukrud saab kehtetuks tunnistada järgmistel juhtudel:
 - Euroopa ettevõtluskukru omaniku sõnaselge taotluse korral;
 - kui Euroopa ettevõtluskukru turvalisust on kahjustatud;
 - Euroopa ettevõtluskukru omaniku tegevuse lõpliku või ajutise lõpetamise korral;
 - kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja ei ole kantud artikli 12 lõikes 3 osutatud loetelusse;
- g) teavitavad komisjoni viivitamata
 - mehhanismist, mis võimaldab valideerida Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmeid;
 - mehhanismist, millega valideeritakse Euroopa digiidentiteedikukru autentsust ja kehtivust.

3. Komisjon teeb käesoleva artikli lõike 2 punkti g kohaselt edastatud teabe turvalise kanali kaudu üldsusele kättesaadavaks elektrooniliselt allkirjastatud või e-templiga varustatud formaadis, mis sobib automaatseks töötlemiseks.
4. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad rakendavad lõigetes 1 ja 2 osutatud tehnilisi elemente kooskõlas lisas ja käesolevas määruses sätestatud asjakohastes rakendusaktides sätestatud nõuetega.
5. Hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] kehtestab komisjon rakendusaktidega võrdlusstandardite loetelu ning vajaduse korral kirjeldused ja menetlused käesoleva artikli lõikes 1 osutatud Euroopa ettevõtluskukrute tehniliste elementide jaoks, sealhulgas nende jaoks, mis on koostalitlusvõime ja turvalisuse seisukohast kriitilise tähtsusega, näiteks lubadega seotud andmete vahetamiseks riiklike registritega, ning nende jaoks, mis on olulised artikli 16 järgimiseks liikmesriikides, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatele kehtestatud nõuded ja kohustused

1. Euroopa ettevõtluskukruid pakuvad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad, kes on kantud artikli 12 lõike 3 kohaselt kehtestatud loetelusse.
2. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad peavad olema asutatud liidus, nende peamine tegevuskoht peab olema ja põhitegevus toimuma liidus ning nad ei tohi kujutada ohtu liidu julgeolekule. Eelkõige ei tohi nad olla kolmanda riigi või kolmanda riigi üksuse kontrolli all.

- 2a. Hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 8 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] täpsustab komisjon rakendusaktiga töövahendid, näitajad ja hindamisraamistikud, mis sobivad selleks, et määrata kindlaks, kas Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad võivad ohustada liidu turvalisust käesoleva artikli tähenduses, sealhulgas selleks, et hinnata kas need teenusepakkujad on kolmanda riigi või kolmanda riigi üksuse kontrolli all. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad peavad vastama määruse (EL) nr 910/2014 artiklis 19a kehtestatud nõuetele.
4. *välja jäetud.*
5. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad peavad vastama liidu ja liikmesriikide õiguses kehtestatud [kohaldatavatele küberturvalisuse nõuetele / küberturvalisuse määrusele], sealhulgas suure riskiga teenuseosutajate tuvastamist käsitlevatele nõuetele. Samuti tagavad pakkujad, et nende tarkvara- ja turbelahenduste tarnijad vastavad nendele nõuetele ning asjaomastele turvastandarditele ja -nõuetele.
6. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad teevad järgmist:
 - a) rakendavad asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et tagada enda pakutavate Euroopa ettevõtluskukrute konfidentsiaalsus, terviklus, autentsus ja kättesaadavus ning nende koostalitlusvõime muude Euroopa ettevõtluskukrute ja Euroopa digiidentiteedikukrutega;
 - b) tagavad, et Euroopa ettevõtluskukru omanikke on kasutajasõbralikul, kokkuvõtlikul ja kergesti arusaadaval viisil selgelt teavitatud Euroopa ettevõtluskukru kasutustingimustest, sealhulgas põhi- ja lisafunktsioonide ulatusest ja piirangutest, küberturvalisuse standarditest ning Euroopa ettevõtluskukru omaniku õigustest seoses andmete ülekantavuse, õiguskaitse ja teenuse lõpetamisega;

- c) tagavad, et Euroopa ettevõtluskukru omanikud ja nende Euroopa ettevõtluskukru volitatud kasutajad on kasutajasõbralikul, kokkuvõtlikul ja kergesti arusaadaval viisil selgelt teavitatud nende õigustest ja kohustustest seoses nende Euroopa ettevõtluskukru komplektidega, eelkõige õigusest taotleda oma Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendi kehtetuks tunnistamist, kasutades lisa punktiga 1 ette nähtud autentimismehhanismi;
- d) teevad koostööd artikli 13 lõikes 1 osutatud pädevate järelevalveasutustega või artikli 13 lõikes 10 ja artikli 15 lõikes 1 osutatud juhtudel komisjoniga ning vastavad põhjendamatu viivitusega kõikidele taotlustele esitada teavet või dokumente, mis on vajalikud käesolevale määrusele vastavuse kontrollimiseks;
- e) teavitavad asjaomaseid riiklikke järelevalveasutusi või artikli 15 lõikes 1 osutatud juhtudel komisjoni kõikidest oma teenuste sisulistest muudatustest, sealhulgas tegevuse lõpetamise kavatsusest, või üldise struktuuri sisulistest muudatustest, mis võivad mõjutada pakkuja tegevuse kooskõla käesoleva määrusega;
- f) teavitavad Euroopa ettevõtluskukru omanikke Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate pakutavate teenuste peatamisest, tühistamisest või vabatahtlikust lõpetamisest ja Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate kustutamisest artikli 12 lõike 3 kohaselt kehtestatud loetelust ning tagavad Euroopa ettevõtluskukru omanike andmete, sealhulgas Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete edastamise või kustutamise vastavalt Euroopa ettevõtluskukru omanike juhiste;le;
- g) tagavad, et artikli 10 lõike 2 kohaselt edastatakse komisjonile Euroopa ettevõtluskukru omanikke käsitlev teave ning et komisjonile algselt esitatud teavet ajakohastatakse ja see kinnitatakse Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujate poolt artikli 8 lõike 5 punktis b osutatud kordumatute tunnuste väljastamise teel.

- 6a. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad säilitavad artikli 11 lõikes 2a osutatud riskihindamise dokumenteeritud ja ajakohastatud versiooni, järgides artikli 11 lõikes 2c osutatud rakendusaktides sätestatud menetlusi ja kriteeriume.
- 6b. Järgides artikli 11 lõikes 2c osutatud rakendusaktides sätestatud menetlusi ja kriteeriume, ajakohastavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad artikli 11 lõikes 2aa osutatud enesehindamist iga 24 kuu järel või viivitamata siis, kui
- a) on aset leidnud oluline intsident;
 - b) muudetakse oluliselt Euroopa ettevõtluskukru arhitektuuri, turvafunktsioone, krüptograafilisi komponente, kriitilise tähtsusega tarnijaid või põhifunktsioone;
 - c) peatatakse või tühistatakse selline funktsioon või muudetakse oluliselt sellist funktsiooni, mis mõjutab Euroopa ettevõtluskukru turvalisust, kehtivust, autentsust või ülekantavust;
 - d) lõikes 6a osutatud riskihindamise käigus tuvastatakse mõni uus risk.
- 6c. Hiljemalt ... [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] kehtestab komisjon rakendusaktidega võrdlusstandardite loetelu ning vajaduse korral kirjeldused ja menetlused lõike 3 jaoks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.

Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmed

1. Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujad väljastavad Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid Euroopa ettevõtluskukru omanike Euroopa ettevõtluskukrutele.
 - 1a. Kui Euroopa ettevõtluskukru omanikud on liidu üksused, väljastab komisjon Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid nende liidu üksuste Euroopa ettevõtluskukrutele.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete väljastamiseks nõutavate atribuutide kontrollimisel kasutatud asjaomastest autentsetest allikatest või nende nimel tegutsevast vahendusplatvormist. Komisjon teeb käesoleva lõike alusel saadud teabe põhjal komisjoni veebisaidil masinloetavas vormingus kättesaadavaks teatatud asjaomaste autentsete allikate loetelu.
3. Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmed väljastatakse ühele komisjoni rakendusmääruse (EL) 2024/2979 II lisas loetletud standardile vastavas vormingus ning
 - a) kvalifitseeritud elektrooniliste tõenditena, kui andmeid pakuvad kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad;
 - b) autentse allika eest vastutava avaliku sektori asutuse poolt või tema nimel väljastatud elektrooniliste tõenditena, kui andmeid pakub selle eest vastutav avaliku sektori asutus;
 - c) elektrooniliste tõenditena, kui andmeid pakub komisjon.

4. Komisjoni väljastatud Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmetel on sama õigusjõud kui kvalifitseeritud elektroonilistel tõenditel ning autentse allika eest vastutava avaliku sektori asutuse poolt või tema nimel väljastatud elektroonilistel tõenditel.
5. Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmed sisaldavad vähemalt järgmisi atribuute:
 - a) ettevõtja või avaliku sektori asutuse ametlik nimetus, nagu see on kantud asjaomasesse registrisse või ametlikku dokumenti;
 - b) asjaomane kordumatu tunnus kooskõlas artikliga 9.
6. Komisjon loob Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete tõendamise kava ja haldab seda. See kava loetletakse rakendusmääruse (EL) 2025/1569 artiklis 8 osutatud atribuutide tõendamise kavade kataloogis.
7. Hiljemalt ... [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] kehtestab komisjon rakendusaktidega nõuded käesoleva artikli kohaselt väljastatud Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete kohta, sealhulgas menetluste kohta, mille kohaselt liikmesriigid teavitavad komisjoni asjaomastest autentsetest allikatest. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.

Kordumatud tunnused

1. Kui ettevõtjale on antud Euroopa kordumatu tunnus, siis kasutatakse seda tunnust käesoleva määruse artikli 8 lõike 5 punktis b osutatud kordumatu tunnusena.
2. Kui ettevõtjale või avaliku sektori asutusele ei ole antud Euroopa kordumatut tunnust, louakse ettevõtja või avaliku sektori asutuse taotlusel või sellele üksusele Euroopa ettevõtluskukru andmisel kooskõlas lõikega 4 Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastamisandmete jaoks kordumatu tunnus.
3. Kui avaliku sektori asutus on liidu üksus, loob komisjon Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastamisandmete jaoks kordumatu tunnuse ja annab selle kõnealusele liidu üksusele kooskõlas lõikega 4.
4. Hiljemalt ... [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] kehtestab komisjon rakendusaktidega käesoleva artikli lõikes 2 ja 3 osutatud kordumatu tunnusega seotud kirjeldused, nõuded ja menetlused, sealhulgas menetlused, millega tagatakse, et Euroopa ettevõtluskukru omanikele ei anta üle ühe kordumatu tunnuse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.

Euroopa digikataloog

1. Komisjon loob Euroopa digikataloogi ning käitab ja haldab seda kataloogi, mida Euroopa ettevõtluskukru omanikud kasutavad usaldusväärse teabeallikana ja mille näol on tegemist veebirakendusega, mis koosneb kahest liidest:
 - a) rakendusliidese kaudu kasutatav masinloetav liides automatiseeritud süsteemidevaheliseks sideks;
 - b) turvaline veebipõhine platvorm, mis annab juurdepääsu Euroopa ettevõtluskukru autenditud ja loaga kasutajatele elektroonilise portaali kaudu, mis on ette nähtud Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele.
2. Euroopa digikataloogi haldamiseks esitavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad Euroopa ettevõtluskukru pakkumisel komisjonile seda liiki teabe, mis on sätestatud lõikes 3a ja nendes rakendusaktides, millele on osutatud lõikes 6.
3. Komisjon tagab, et asjakohane teave lisatakse Euroopa digikataloogi.
- 3a. Kui Euroopa ettevõtluskukru teenuste pakkujad väljastavad Euroopa ettevõtluskukru omanikule Euroopa ettevõtluskukru, esitavad nad komisjonile vähemalt järgmise teabe:
 - a) Euroopa ettevõtluskukru omaniku ametlik nimi, mis on kantud omaniku asukohariigi või alalise elukohariigi riiklikku registrisse;
 - b) artiklis 9 osutatud kordumatu tunnus;

- c) artikli 6 lõike 1 punktis j osutatud kordumatu digiaadress või kordumatud digiaadressid;
 - d) Euroopa ettevõtluskukru omaniku asukohariik.
- 3b. Kui avaliku sektori asutus ei ole Euroopa ettevõtluskukru omanik, esitab ta artiklis 16 sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks komisjonile järgmise teabe, et lisada see Euroopa digikataloogi:
- a) avaliku sektori asutuse ametlik nimi;
 - b) artiklis 9 osutatud kordumatu tunnus;
 - c) artikli 6 lõikes 1a osutatud kordumatu digiaadress või kordumatud digiaadressid;
 - d) avaliku sektori asutuse asukohariik.
4. Komisjon teeb Euroopa digikataloogi kättesaadavaks Euroopa ettevõtluskukrute omanikele, nende volitatud Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele, Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatele ja liikmesriikide ametiasutustele.
- 4a. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad kontrollivad vähemalt kord 72 tunni jooksul lõikes 3a osutatud Euroopa ettevõtluskukru omaniku teavet, kasutades asjakohastel juhtudel kontrollimehhanisme või asjaomastest autentsetest allikatest kättesaadavaks tehtud teateid.
5. Euroopa digikataloogi haldamise eesmärgil teatavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad otse komisjonile lõikes 2 osutatud teabe mis tahes muudatustest või kehtetuks tunnistamisest viivitamata ja igal juhul ühe tööpäeva jooksul pärast sellise teabe saamist vastavalt lõikele 4a.

6. Hiljemalt ... [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] kehtestab komisjon rakendusaktidega kordumatuid digiaadresse käsitlevad standardid ja tehnilised kirjeldused ning komisjonile seoses Euroopa digikataloogiga esitatava teabe kategooriad. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11

Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatele tegevusloa andmine

1. Üksused, kes kavatsevad Euroopa ettevõtluskukru teenust pakkuda, esitavad pädevale järelevalveasutusele tegevusloa taotluse koos lõikes 2 loetletud teabega.
2. Lõikes 1 osutatud taotlus peab sisaldama järgmist teavet:
 - a) üksuse juriidiline nimi, kõik kasutatavad ärinimed, veebisait, e-posti aadress, telefoninumber ja füüsiline aadress;
 - b) riikliku registri väljastatud üksuse registreerimisnumber, kui on olemas;
 - c) kirjeldus selle kohta, kuidas pakutakse Euroopa ettevõtluskukruga, mida üksus kavatseb pakkuda, artikli 5 lõikes 1 sätestatud põhifunktsioone;
 - d) kirjeldus kõikidest lisafunktsioonidest, mida toetab Euroopa ettevõtluskukkur, mida üksus kavatseb pakkuda;

- e) lõikes 2aa osutatud enesehindamise aruanne, mis sisaldab järgmist:
- i) lõpetamiskavade kirjeldus juhul, kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja lõpetab oma tegevuse, sealhulgas teave selle kohta, kuidas teave hoitakse kättesaadavana;
 - ii) artikli 7 lõikes 3 osutatud Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkumisega seotud riskide juhtimise tegevuspõhimõtted ja vastavad meetmed;
 - iii) lõikes 2a osutatud riskihindamise käigus kindlaks tehtud riskide maandamiseks rakendatud tegevuspõhimõtted ja vastavad meetmed;

2a. Järgides käesoleva artikli lõikes 2c osutatud rakendusaktides sätestatud menetlusi ja kriteeriume, teevad taotlejad riskihindamise, mis hõlmab Euroopa ettevõtluskukru lahendust, mida nad kavatsevad tervikuna pakkuda, sealhulgas riske, mis tulenevad selle kavandamisest, arendamisest, kasutuselevõtust, käitamisest, hooldusest, koostalitlusvõimest, sõltuvustest ja lõpetamisest. Kui taotlejad on teinud muu kohaldatava liidu õiguse kohased riskihindamised, mis hõlmavad käesolevas määruses või artiklis 11 osutatud rakendusaktides osutatud riskidele vastavaid riske, ei nõuta neilt sama mõjuga täiendava riskihindamise tegemist ja nad võivad esitada selle riskihindamise enesehindamise aruande osana.

2aa. Taotlejad tõendavad vastavust artiklites 5, 6 ja 7 ning lisa sätestatud nõuetele enesehindamise aruandega, mis põhineb kõnealustele nõuetele vastavust puudutaval enesehindamisel, hõlmates asjakohastel juhtudel enesehindamisaruannet, mille on esitanud kolmandad isikud, kellelt taotleja tellib artiklite 5, 6 ja 7 ning lisa kohaldamisalasse kuuluvaid teenuseid, mida taotleja ise otseselt ei osuta.

- 2b. Kui taotlejad või kolmas isik, kellelt taotleja asjaomaseid kvalifitseeritud usaldusteenuseid tellib, juba tõendavad vastavust määruse (EL) nr 910/2014 kohaselt kehtestatud kvalifitseeritud usaldusteenustele esitatavatele nõuetele, mis vastavad käesoleva määruse artiklites 5, 6 ja 7 ning lisas loetletud nõuetele, ning neil on kehtiv vastavushindamise aruanne või vastavushindamisasutuse sertifikaat vastavalt määrusele (EL) nr 910/2014, esitavad taotlejad need vastavushindamisaruanded või sertifikaadid enesehindamisaruande osana. Nende vastavate nõuetega seoses ei nõuta taotlejatelt uut sama mõjuga enesehindamist.
- 2c. Komisjon võtab hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] vastu rakendusaktid, milles täpsustatakse menetlusi, hindamiskriteeriume ja riskiregistrit lõikes 2 osutatud riskihindamise ja enesehindamisaruande menetluste kohta, sealhulgas seda, kuidas võtta arvesse kasutusjuhtumite või sektorite erinevusi, liideste katsespetsifikatsioone ja teenuse kättesaadavuse nõudeid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.
3. *välja jäetud.*
4. Pärast tegevusloa taotluse saamist on järelevalveasutusel 60 päeva aega esitatud teabe läbivaatamiseks.

Kui järelevalveasutus jäeldab tegevusloa taotluse alusel, et teave on täielik ja käesolevas määruses sätestatud nõuded on täidetud, teavitab ta sellest kahe tööpäeva jooksul komisjoni eesmärgiga lisada kõnealune pakkuja artikli 12 lõikes 3 osutatud loetelusse.

5. Kui järelevalveasutus järeltab tegevusloa taotluse alusel, et teave ei ole täielik või ei käesolevas määruses sätestatud nõuded ei ole täidetud, küsib ta taotlejalt lisateavet või selgitusi ja määrab vastuse esitamiseks mõistliku tähtaja, mis ei ületa 15 kalendripäeva. Kui järelevalveasutus järeltab sellise lisateabe või selliste selgituste alusel, et teave on täielik ja käesolevas määruses sätestatud nõuded on täidetud, teavitab ta sellest kümne tööpäeva jooksul komisjoni eesmärgiga lisada kõnealune pakkuja artikli 12 lõikes 3 osutatud loetelusse. Vastasel korral, või kui vastust ei saada, teatab järelevalveasutus taotlejale, et teda ei lisata artikli 12 lõikes 3 osutatud loetelusse.
6. Kui järelevalveasutus ei ole 60 kalendripäeva jooksul alates tegevusloa taotluse saamisest andnud taotlejale lõikes 4 osutatud tegevusloa taotluse menetlemise tulemuse kohta sisulist vastust, teavitab järelevalveasutus taotlejat põhjendamatu viivitusega viivituse põhjustest ja ajavahemikust, mille jooksul läbivaatamine viiakse lõpule, kuşjuures see/ ei tohi ületada 20 kalendripäeva. Pärast seda ajavahemikku teeb järelevalveasutus taotluse kohta otsuse ja teavitab sellest taotlejat põhjendamatu viivitusega.
7. Ilma et see piiraks mis tahes muu haldusliku või kohtuvälise kaitsevahendi kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et taotlejatel on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile järelevalveasutuse otsuse või selle puudumise vastu, kui järelevalveasutus keeldub neid Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate loetelusse kandmast või ei tee mõistliku aja jooksul otsust.

Artikkel 12

Loetelu Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatest, kellele on tegevusluba antud

1. Järelevalveasutused teavitavad komisjoni kõikidest artikli 11 kohaselt esitatud teabes tehtud muudatustest kolme tööpäeva jooksul alates sellest, kui nad muudatustest teada saavad.
2. Artiklis 11 ja artikli 12 lõikes 1 osutatud teave, mille järelevalveasutused esitavad, peab sisaldama järgmist:
 - a) esitamise eesmärk, mis võib olla üks järgmistest:
 - sellise Euroopa ettevõtluskukru teenuse tegevusloaga pakkuja registreerimine, keda ei ole eelnevalt lõikes 3 osutatud loetelusse kantud;
 - muudatused eelnevalt esitatud teabes selliste Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate kohta, kes on praegu lõikes 3 osutatud loetelusse kantud;
 - taotlus kustutada Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja lõikes 3 osutatud loetelust;
 - b) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja nimi ja vajaduse korral ärinimi;
 - c) liikmesriik, kus on Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja peamine asukoht;
 - d) järelevalveasutuse nimi;
 - e) märge selle kohta, kas Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja on kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja.

3. Komisjon loob käesoleva artikli alusel saadud teabe põhjal komisjoni veebisaidil masinloetavas vormingus Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate loetelu ja haldab seda. Kui komisjon saab järelevalveasutustelt artikli 11 lõigete 4, 5 ja 6 kohase teabe teenusepakkuja sellesse loetellu lisamiseks, lisab ta teenusepakkuja kahe tööpäeva jooksul sellesse loetellu. Pärast artikli 13 lõike 5 punkti k kohast teatamist tühistab komisjon nõuetele mittevastava teenusepakkuja loetellu kandmise kahe tööpäeva jooksul.

Artikkel 13

Järelevalve ja karistused

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes tegutseb käesoleva määruse kohaldamisel ja täitmise tagamisel järelevalveasutusena. Liikmesriigid võivad asutada uusi asutusi või tugineda oma territooriumil asutatud olemasolevatele asutustele või määrata vastastikusel kokkuleppel teise liikmesriigiga selles teises liikmesriigis asutatud järelevalveasutuse.
2. *välja jäetud.*
3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud järelevalveasutustel on oma ülesannete tulemuslikuks, tõhusaks ja sõltumatuks täitmiseks vajalikud volitused ja piisavad vahendid.
4. Lõikes 1 osutatud järelevalveasutuste roll on jälgida Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate, kes ei ole liidu üksused, vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja vajaduse korral nende suhtes meetmeid võtta kooskõlas lõikega 5.

5. Lõikes 1 osutatud järelevalveasutuste ülesanded ja nende lõike 4 kohane roll hõlmavad järgmist:
- a) vaadata läbi artikli 11 kohaselt esitatud taotlused ja neid hinnata;
 - b) uurida põhjendatud väiteid, eelkõige Euroopa ettevõtluskukrute omanike väiteid selle kohta, et Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja ei täida mõnda oma käesolevast määrusest tulenevat kohustust, ja võtta vajaduse korral meetmeid;
 - c) kontrollida lõpetamiskava olemasolu ja nõuetekohast kohaldamist, kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja lõpetab oma tegevuse, sealhulgas seda, kuidas teave hoitakse kättesaadavana;
 - d) nõuda Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujalt käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmata jätmise heastamist;
 - e) määrata karistusi kooskõlas lõigetega 6–9;
 - f) teavitada direktiivi (EL) 2022/2555 artikli 8 lõike 1 alusel määratud või asutatud asjaomaseid pädevaid asutusi asjaomases liikmesriigis igast olulisest intsidendist, millest ta oma ülesannete täitmisel teada saab, ning teavitada teisi liikmesriike puudutava olulise intsidendi korral direktiivi (EL) 2022/2555 artikli 8 lõike 3 alusel määratud või asutatud ühtset kontaktpunkti asjaomases liikmesriigis ja määruse (EL) nr 910/2014 artikli 46c lõike 1 alusel määratud ühtseid kontaktpunkte teistes asjaomastes liikmesriikides, samuti teavitada üldsust või nõuda, et Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja seda teeks, kui järelevalveasutus on teinud kindlaks, et turvarikkumise või tervikluse kao avalikustamine oleks üldsuse huvides;
 - g) teha koostööd määruse (EL) 2016/679 artikli 51 kohaselt asutatud järelevalveasutustega, eelkõige teavitades neid põhjendamatu viivitusega sellest, kui isikuandmete kaitse eeskirju näib olevat rikutud, ja turvarikkumistest, mis näivad kujutavat endast isikuandmetega seotud rikkumisi;

- h) teha vastavalt vajadusele koostööd teiste riiklike järelevalveasutustega;
 - i) luua kaebuste esitamise mehhanism, mis võimaldab registreerida kaebusi, mille Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad on artikli 11 lõike 7 alusel esitanud, ja tagada selge avalikustamine;
 - j) *välja jäetud.*
 - k) teavitada komisjoni, kui järelevalveasutus teeb kindlaks, et Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja ei vasta enam käesolevas määruses sätestatud nõuetele või et ei ole täitnud käesoleva määrusega kehtestatud kohustusi;
 - l) teha koostööd määruse (EL) nr 910/2014 artikli 46b alusel liikmesriikide määratud järelevalveasutustega, eelkõige selle tagamiseks, et väljaspool liitu asutatud ettevõtjatele väljastatakse ainult üks komplekt Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmeid ja üks Euroopa ettevõtluskukru kordumatu tunnus.
6. Liikmesriigid kehtestavad normid, mis võimaldavad lõikes 1 osutatud järelevalveasutusel määrata käesoleva määruse rikkumise korral karistusi, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Nimetatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Need normid ei mõjuta direktiivi (EL) 2022/2555 artikli 31 ja määruse (EL) 2016/679 artikli 83 kohaldamist.
7. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] normidest, mille liikmesriigid on kooskõlas lõikega 6 kehtestanud, ja teavitavad komisjoni viivitamata nende normide kõikidest järgnevatest muudatustest. Komisjon ajakohastab korrapäraselt kõnealuseid norme käsitlevat hõlpsasti juurdepääsetavat avalikku registrit ja haldab seda.

8. Kui liikmesriigid määravad lõike 6 kohaselt karistusi, võtavad nad arvesse järgmisi mitteammendavaid ja suunavaid kriteeriume:
- a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
 - b) rikkuva poole meetmed rikkumisega tekitatud kahju leevendamiseks või heastamiseks;
 - c) rikkuva poole varasemad rikkumised;
 - d) rikkuja poolt rikkumise tõttu saadud rahaline kasu või välditud kahju, kuivõrd sellist kasu või kahju on võimalik usaldusväärselt kindlaks teha;
 - e) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad asjaolud;
 - f) rikkuja eelmise majandusaasta kogukäive liidus.

Liikmesriigid tagavad, et Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate poolt toime pandud käesoleva määruse rikkumiste suhtes kohaldatakse haldustrahve, mis moodustavad maksimaalselt 2 % eelmise majandusaasta ülemaailmsest kogukäibest. Liikmesriigid võivad sätestada eeskirjad selle kohta, kas ja millisel määral võib haldustrahve määrata selles liikmesriigis asuvatele riiklikele ametiasutustele ja organitele.

9. Kui liikmesriigi õigussüsteemiga ei ole ette nähtud, et haldusasutused määravad haldustrahve, siis leitakse, et järelevalveasutuse algatatud ja liikmesriigi pädevate kohtute määratud trahvid, millel on järelevalveasutuste määratud haldustrahvidega samaväärne mõju, vastavad lõikes 6 sätestatud nõuetele. Igal juhul peavad määratavad trahvid olema mõjusad, proportsionaalsed ja heidutavad. Kõnealune liikmesriik teavitab komisjoni käesoleva lõike alusel vastuvõetavatest õigusnormidest hiljemalt [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] ning teavitab teda viivitamata kõikidest hilisematest neid õigusnorme mõjutavatest muutmisaktidest või muudatustest.

10. Kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkuja, kes ei ole liidu üksus, ei vasta käesoleva määruse nõuetele süstemaatiliselt ja järelevalveasutused ei ole võtnud tõhusaid meetmeid ning sellised asjaolud õigustavad viivitamatut sekkumist siseturu nõuetekohase toimimise säilitamiseks, hindab komisjon koostöös järelevalveasutusega nõuetele vastavust. Komisjon teavitab sellest pakkujat ja pakkuja teeb vastavalt vajadusele koostööd.
11. Tuginedes hindamisele, võttes arvesse nõuetele mittevastavuse laadi ja raskusastet ning selle võimalikku mõju siseturule ja mõjutatud Euroopa ettevõtluskukru omanike õigustele, võib komisjon pärast asjaomaste liikmesriikide ja teenusepakkujaga konsulteerimist oma otsusega teenusepakkuja artiklis 12 osutatud loetelust ajutiselt välja arvata. Enne otsuse vastuvõtmist konsulteerib komisjon asjaomaste liikmesriikide ja teenusepakkujaga ning annab teenusepakkujale võimaluse mittevastavus kõrvaldada.
 - 11a. Selle otsuse alusel võtab asjaomane järelevalveasutus meetmeid tagamaks, et teenusepakkuja järgib määrust, ja annab selliste meetmete kohta komisjonile aru. Kui parandusmeetmed on osutunud tõhusaks, lõpetab komisjon teenusepakkuja loetelust väljaarvamise kahe tööpäeva jooksul alates nõuetele vastavuse tõendi saamisest.
12. *välja jäetud.*
13. *välja jäetud.*

Artikkel 14

Euroopa digiidentiteedi koostöörühm

Määruse (EL) nr 910/2014 artikli 46e alusel loodud Euroopa digiidentiteedi koostöörühm vastutab liikmesriikide ja komisjoni vahelise koostöö ja teabevahetuse hõlbustamise eest Euroopa ettevõtluskukrute seotud küsimustes. See hõlmab parimate tavade vahetamist, tehniliste ja tegevusküsimuste arutamist ning jõupingutuste koordineerimist, et tagada Euroopa ettevõtluskukrute nõuetekohane rakendamine ja toimimine.

Artikkel 15

Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujatest liidu üksuste juhtimine ja järelevalve

1. Kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujaks on liidu üksus, peab ta täitma käesolevas määruses sätestatud nõudeid.
 - 1a. Nende liidu üksuste, mis ei ole liidu institutsioonid, järelevalveasutuseks on komisjon. Ta tegutseb oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel täiesti sõltumatult.
2. Lõike 1a kohase järelevalveasutusena tegutsedes on komisjoni roll jälgida Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja vajaduse korral nende suhtes järgneva järelevalve käigus meetmeid võtta.
3. Lõike 1a kohase järelevalveasutusena tegutsedes täidab komisjon artikli 13 lõike 5 punktides a, b, c, d ja h osutatud ülesandeid.

Komisjon koostab oma sellekohase põhitegevuse kohta aruande.

III peatükk. Euroopa ettevõtluskukrute aktsepteerimine

Artikkel 16

Avaliku sektori asutuste kohustused

1. Avaliku sektori asutused võimaldavad ettevõtjatel teha artikli 5 lõikes 1 sätestatud Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide kaudu järgmisi toiminguid:
 - a) identimine ja autentimine;
 - b) allkirjastamine või templiga kinnitamine;
 - c) dokumentide esitamine;
 - d) teadete saatmine või vastuvõtmine.

Esimese lõigu punktides a–d loetletud toimingute eesmärk on täita aruandekohustust või järgida haldusmenetlust.

- 1a. Lõike 1 kohaldamisel võtavad liikmesriigid asjakohaseid korralduslikke ja tehnilisi meetmeid, mis võimaldavad kasutada Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioone.
2. *välja jäetud.*
3. *välja jäetud.*

IV peatükk. Rahvusvahelised aspektid

Artikkel 17

Kolmandates riikides pakutavad ettevõtluskukrud ning muud sarnased vahendid ja raamistikud

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega nähakse ette, et kolmandates riikides asutatud pakujate väljastatud selliste lahenduste puhul, millega pakutakse Euroopa ettevõtluskukrutele võrdset turvataset ja sarnaseid funktsioone, loetakse, et need tagavad samaväärse usaldusvärsuse kui vastavalt käesolevale määrusele väljastatud Euroopa ettevõtluskukrud, tingimusel et sellised lahendused on koostalitlusvõimelised määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud usaldusraamistikuga ning võimaldavad toetada vähemalt identimis- ja autentimisfunktsiooni ning elektrooniliste tõendite vahetamist. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega nähakse ette, et kolmandate riikide raamistike puhul süsteemide jaoks, mis pakuvad Euroopa ettevõtluskukrutele võrdset turvataset ja sarnaseid funktsioone, loetakse, et need tagavad samaväärse usaldusvärsuse kui vastavalt käesolevale määrusele väljastatud Euroopa ettevõtluskukrud, tingimusel et sellise raamistiku alusel pakutavad süsteemid on koostalitlusvõimelised määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud usaldusraamistikuga ning võimaldavad toetada vähemalt identimis- ja autentimisfunktsiooni ning elektrooniliste tõendite vahetamist. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Enne lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktide vastuvõtmist hindab komisjon asjaomast kolmanda riigi lahendust, süsteemi või raamistikku, võttes arvesse vähemalt andmekaitsestandardeid, vastavust küberturvalisuse nõuetele ning kolmanda riigi süsteemi ja selle pakujate sõltumatust suure riskiga valitsuste kontrollist. Sellist hindamist kasutatakse selleks, et teha kindlaks, kas usaldusvärsust saab pidada käesoleva määruse nõuetega samaväärseks.

4. Kui kättesaadavast teabest ilmneb, et kõnealust usaldusväärset ei saa enam pidada käesoleva määruse nõuetega samaväärseks, siis tunnistab komisjon rakendusaktiga lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusakti vajalikus ulatuses kehtetuks, muudab seda või peatab selle kohaldamise.
5. Komisjon avaldab oma veebisaidil nende raamistike ja kolmandates riikides asutatud pakkujate väljastatud ettevõtluskukrute või sarnaseid funktsioone pakkuvate süsteemide loetelu, mille kohta ta on käesoleva artikli kohaselt rakendusakti vastu võtnud.

Artikkel 18

Euroopa ettevõtluskukrute pakkumine väljaspool liitu asutatud ettevõtjatele

1. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad võivad pakkuda Euroopa ettevõtluskukruid kolmandas riigis asutatud ettevõtjatele tingimusel, et nendele ettevõtjatele on kooskõlas käesoleva artikliga väljastatud Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmed ja kordumatu tunnus.
2. Käesoleva artikli kohaldamisel taotlevad ettevõtjad ainult üht Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete komplekti ühelt Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujalt.
3. Kui väljaspool liitu asutatud ettevõtja taotleb Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujalt Euroopa ettevõtluskukrut, teavitab asjaomane teenusepakkuja kõnealusest taotlusest selle liikmesriigi järelevalveasutust, kus pakkujale on tegevusluba antud.
4. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad taotlevad kolmandas riigis asutatud ettevõtja nimel Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmeid Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujalt.

5. Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujad võivad artiklite 8 ja 9 kohaselt väljastada Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmeid ja kordumatuid tunnuseid väljaspool liitu asutatud ettevõtjatele tingimusel, et
- a) nende ettevõtjate ja nende poolt kaasamisprotsessi teostamiseks volitatud esindaja identiteedi tõendamisel ja kontrollimisel lähtutakse ühest määruse (EL) nr 910/2014 artikli 24 lõikes 1a sätestatud meetodist või vajaduse korral nende kombinatsioonist;
 - b) ettevõtjale ei ole väljastatud teist Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete komplekti.
6. Riiklikud järelevalveasutused teevad koostööd selle tagamiseks, et Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujatel on võimalik kontrollida, et väljaspool liitu asutatud ettevõtjale ei ole Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmeid veel väljastatud. Riiklikud järelevalveasutused võivad sel eesmärgil kasutada Euroopa digikataloogi.
- 6a. Komisjon koostab standardid ja tehnilised kirjeldused Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete, sealhulgas kordumatute tunnuste väljastamiseks väljaspool liitu asutatud ettevõtjatele osana artikli 8 lõikes 9 ja artikli 9 lõikes 4 osutatud rakendusaktidest.

V peatükk. Lõppsätted

Artikkel 19

Komiteemenetlus

Komisjoni abistab määruse (EL) nr 910/2014 artikli 48 alusel loodud komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Määruse (EL) nr 910/2014 muutmine

Määruse (EL) nr 910/2014 artiklit 5a muudetakse järgmiselt:

1) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Tagamaks, et kõigil liidu füüsilistel isikutel on turvaline, usaldusväärne ja sujuv piiriülene juurdepääs avalikele ja erasektori teenustele, omades seejuures täielikku kontrolli oma andmete üle, teeb iga liikmesriik 24 kuu jooksul käesoleva artikli lõikes 23 ja artikli 5c lõikes 6 osutatud rakendusaktide jõustumise kuupäevast kättesaadavaks vähemalt ühe Euroopa digiidentiteedikukru.“;

2) lõike 5 punkt f asendatakse järgmisega:

„f) tagama, et isikutuvastusandmed, mis on kättesaadavad e-identimise süsteemi kaudu, mille alusel Euroopa digiidentiteedikukrut pakutakse, tähistavad üheselt füüsilist isikut või füüsilist või juriidilist isikut esindavat füüsilist isikut ning on seotud selle Euroopa digiidentiteedikukruga;“;

3) lõike 9 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kasutaja surma korral.“;

4) lõige 15 asendatakse järgmisega:

„15. Euroopa digiidentiteedikukrute kasutamine on vabatahtlik. Euroopa digiidentiteedikukruid mittekasutavate füüsiliste isikute juurdepääsu avalikele ja erasektori teenustele ja tööturule ning ettevõtlusvabadust ei tohi mingil moel piirata ega takistada. Avalikele ja erasektori teenustele juurdepääs peab olema jätkuvalt võimalik ka muude olemasolevate identimis- ja autentimisvahendite abil.“

Hindamine ja läbivaatamine

1. Komisjon vaatab käesoleva määruse kohaldamise läbi ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta hiljemalt [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] aruande. Aruandes hinnatakse käesoleva määruse sätete tulemuslikkust avaliku sektori asutustele e-dokumentide ja elektrooniliste tõendite esitamise hõlbustamisel Euroopa ettevõtluskukrute kasutamise, samuti tehnoloogia, turu ja õiguse arengut, sealhulgas olemasolu korral teavet aja ja kulude kokkuhoiu kohta, ning nende kukrute kasutuselevõttu kõigi majandustegevuses osalejate poolt, hõlmates ka konkreetset hinnangut käesoleva määruse mõju kohta mikroettevõtjatele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Samuti hinnatakse aruandes, kas on vaja muuta käesoleva määruse kohaldamisala või selle teatavaid sätteid, et kehtestada Euroopa ettevõtluskukrute kasutamisel kohustus käsitleda õigusliku killustatuse riski.
2. Lõikes 1 osutatud aruanne sisaldab järgmisi aspekte:
 - a) Euroopa ettevõtluskukrute minimaalsed põhifunktsioonid;
 - b) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujate nõuetele vastavuse tase ning artiklis 11 kehtestatud loamenetlus ja kriteeriumid;
 - c) liikmesriikide poolt artikli 13 kohaselt kehtestatud karistusnormide kohaldamine ja toimimine;
 - d) artikli 5 lõike 1 punktis i osutatud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenuse suhtes kohaldatavad üksikasjalikud nõuded ja tehnilised kirjeldused.

Hiljemalt üks aasta enne lõikes 1 osutatud aruande tähtaega esitavad liikmesriigid komisjonile aruande koostamiseks vajaliku teabe.

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.
- 1a. Artikli 5 lõiget 5, artikli 6 lõiget 5, artikli 7 lõiget 6c, artikli 8 lõiget 7, artikli 9 lõiget 4, artikli 10 lõiget 6, artikli 11 lõiget 2c ning artikleid 13, 19, 20 ja 21 kohaldatakse alates [väljaannete talitus, palun sisestada jõustumise kuupäev].
- 1b. I, II, III, IV ja V peatükki (välja arvatud artikli 5 lõige 5, artikli 6 lõige 5, artikli 7 lõige 6c, artikli 8 lõige 7, artikli 9 lõige 4, artikli 10 lõige 3b, artikli 10 lõige 6, artikli 11 lõige 2c ning artiklid 13, 16, 19 ja 20) kohaldatakse alates [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: üks aasta pärast artikli 5 lõikes 5, artikli 6 lõikes 5, artikli 7 lõikes 6c, artikli 8 lõikes 7, artikli 9 lõikes 4, artikli 10 lõikes 6, artikli 11 lõikes 2c osutatud viimase rakendusakti kohaldamise alguskuupäeva].
- 1c. Artikli 10 lõiget 3b ja artiklit 16 kohaldatakse alates [väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: kaks aastat pärast artikli 5 lõikes 5, artikli 6 lõikes 5, artikli 7 lõikes 6c, artikli 8 lõikes 7, artikli 9 lõikes 4, artikli 10 lõikes 6 ja artikli 11 lõikes 2c osutatud viimaste rakendusaktide kohaldamise alguskuupäeva].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Euroopa ettevõtluskukrute põhifunktsioonide nõuded ja tehnilised nõuded

1. EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRU KOMPLEKTI AUTENTIMINE

Juurdepääs Euroopa ettevõtluskukru komplektile antakse alles pärast seda, kui Euroopa ettevõtluskukru kasutaja on edukalt autenditud, kasutades

- 1) määruse (EL) nr 910/2014 artikli 6 kohast teatatud e-identimise vahendit, mis vastab vähemalt märkimisväärse usaldusväärse taseme nõuetele, nagu on määratletud kõnealuse määruse artiklis 8 ja täiendavalt täpsustatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1502, või
- 2) alternatiivset autentimismehhanismi, mida tunnustatakse samaväärsena ja mis vastab vähemalt märkimisväärse usaldusväärse taseme nõuetele, nagu on määratletud määruse (EL) nr 910/2014 artiklis 8 ja täiendavalt täpsustatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1502.

Kuni kõnealuse autentimise lõpuleviimiseni ei tehta **Euroopa ettevõtluskukru** kasutajale kättesaadavaks ühtegi Euroopa ettevõtluskukru komplekti funktsiooni ega ühtegi muud funktsiooni.

2. EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRU KOMPLEKTI TERVIKLUS

Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad loovad ja allkirjastavad vastavalt punktis 5 sätestatud nõuetele iga Euroopa ettevõtluskukru komplekti puhul Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendi. Euroopa ettevõtluskukru komplekti allkirjastamiseks või templiga kinnitamiseks kasutatav sertifikaat väljastatakse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2024/2980 osutatud usaldusnimekirjas loetletud sertifikaadi alusel.

3. EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRUTE TURVALINE TEABEVAHETUS JA KRIITILISE TÄHTSUSEGA VARA HALDAMINE

- 1) Euroopa ettevõtluskukru tagasüsteemis kasutatakse kriitilise tähtsusega vara haldamiseks vähemalt ühte kukru turvalist krüptorakendust ja kukru turvalist krüptoseadet.
- 2) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad ettevõtluskukru tagasüsteemi, eessüsteemi ning turvaliste krüptorakenduste ja -seadme vahelise suhtluse tervikluse, autentsuse ja konfidentsiaalsuse.
- 3) *välja jäetud.*

4. KUKRUTE TURVALISED KRÜPTORAKENDUSED

- 1) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et Euroopa ettevõtluskukrute turvalised krüptorakendused ja -seadmed
 - a) sooritavad muid kui Euroopa ettevõtluskukru komplektile Euroopa ettevõtluskukru omaniku autentimiseks vajalikku kriitilise tähtsusega vara hõlmavaid krüptograafilisi toiminguid ainult siis, kui need rakendused on Euroopa ettevõtluskukru kasutaja edukalt autentitud;
 - b) *välja jäetud.*
 - c) suudavad turvaliselt luua uusi krüptovõtmeid;
 - d) suudavad kriitilise tähtsusega vara turvaliselt kustutada;
 - e) suudavad luua tõendid privaativõtme omamise kohta;
 - f) kaitsevad kõnealuste kukru turvaliste krüptorakenduste ja -seadmete loodud privaativõtmeid võtmete olemasolu jooksul;
 - g) *välja jäetud.*

5. KUKRUKOMPLEKTIDE AUTENTSUS JA KEHTIVUS

- 1) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et punktis 1 osutatud Euroopa ettevõtluskukru komplektide tõendid sisaldavad avalikke võtmeid ja et vastavad privaatvõtmed on kukru turvalise krüptoseadmega kaitstud.
- 2) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad kukrukomplektidest eraldiseisvad mehhanismid Euroopa ettevõtluskukru kasutajate turvaliseks identimiseks ja autentimiseks.

6. KUKRUKOMPLEKTI TÕENDITE KEHTETUKS TUNNISTAMINE

- 1) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad kehtestavad avalikult kättesaadava poliitika, milles on täpsustatud kukrukomplekti tõendite kehtetuks tunnistamise tingimused ja ajakava.
- 2) Kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendid kehtetuks tunnistavad, siis teavitavad nad kooskõlas artikliga 6 sellest põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt 24 tunni jooksul alates oma Euroopa ettevõtluskukru komplekti kehtetuks tunnistamisest mõjutatud Euroopa ettevõtluskukru kasutajaid, märkides muu hulgas ära kehtetuks tunnistamise põhjuse ja tagajärjed Euroopa ettevõtluskukru kasutajale. See teave esitatakse kokkuvõtlikult, hõlpsasti juurdepääsetavalt ning selges ja lihtsas keeles.
- 3) Kui Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad on Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendi kehtetuks tunnistanud, teevad nad teabe Euroopa ettevõtluskukru tõendi kehtivuse kohta avalikult kättesaadavaks ja märgivad selle teabe asukoha ära ettevõtluskukru komplekti tõendis.

7. TEHINGULOGID

- 1) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad kehtestavad asjakohase logimispoliitika, mis hõlmab vähemalt e-allkirja andmist, e-templiga kinnitamist ning kõikidest Euroopa ettevõtluskukrule tuginevate isikute, teiste Euroopa ettevõtluskukru komplektide ja Euroopa digiidentiteedikukru komplektidega tehtavatest tehingutest teatamist, olenemata sellest, kas tehing viiakse edukalt lõpule.

- 2) Logiandmed peavad sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) tehingu kellaaeg ja kuupäev;
 - b) vastava Euroopa ettevõtluskukrule tugineva isiku nimi, kontaktandmed ja kordumatu tunnus ning liikmesriik, kus see Euroopa ettevõtluskukrule tuginev isik on asutatud, kui see teave on kättesaadav, või teiste kukrukomplektide puhul asjakohane Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendis sisalduv teave;
 - c) tehingu käigus taotletud ja esitatud andmete liik või liigid;
 - d) lõpule viimata jäänud tehingu puhul põhjus, miks seda lõpule ei viidud.
- 3) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad logiandmete tervikluse, autentsuse, kättesaadavuse ja konfidentsiaalsuse.
- 4) Euroopa ettevõtluskukru tagasüsteemis logitakse aruanded, mille Euroopa ettevõtluskukru kasutaja on Euroopa ettevõtluskukru komplekti kaudu pädevatele asutustele saatnud, sealhulgas teadete, nõuetele vastavuse, andmete jagamise või audititaotlustega seotud suhtlus.
- 5) Alapunktides 1 ja 2 osutatud logid peavad olema kättesaadavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujale, kui see on vajalik Euroopa ettevõtluskukru teenuste pakkumiseks.
- 6) Alapunktides 1 ja 2 osutatud logid peavad olema kättesaadavad nii kaua, kui see on nõutav liidu või riigisisese õigusega.

8. KVALIFITSEERITUD E-ALLKIRJAD JA E-TEMPLID

- 1) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad kooskõlas artikliga 6, et Euroopa ettevõtluskukru kasutajatel on võimalik saada kvalifitseeritud e-allkirja või e-templi kvalifitseeritud sertifikaadid, mis on seotud kvalifitseeritud allkirja andmise või templi loomise vahendiga, mis on kas Euroopa ettevõtluskukru komplekti integreeritud, selle väline või toimib kaugfunktsioonina.

- 2) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et Euroopa ettevõtluskukru lahendused saavad turvaliselt suhelda ühega järgmistest kvalifitseeritud allkirja andmise või templi loomise vahendite liikidest: alapunktis 1 osutatud kvalifitseeritud sertifikaatide kasutamiseks ette nähtud integreeritud, väline või kaughallatav kvalifitseeritud allkirja andmise või templi loomise vahend.

9. ALLKIRJA ANDMISE RAKENDUS

- 1) Euroopa ettevõtluskukru komplektides kasutatavaid allkirja andmise rakendusi võivad pakkuda Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad, usaldusteenuse osutajad või Euroopa ettevõtluskukrule tuginevad isikud.
- 2) Allkirja andmise rakendustel peavad olema järgmised funktsioonid:
 - a) Euroopa ettevõtluskukru kasutajate esitatud andmete allkirjastamine või templiga kinnitamine;
 - b) tuginevate isikute esitatud andmete allkirjastamine või templiga kinnitamine;
 - c) allkirjade või templete loomine kooskõlas vähemalt kohustusliku vorminguga;
 - allkirjade või templete loomine kooskõlas vabatahtliku vorminguga;
 - allkirja või templi loomise protsessi tulemuste teatamine Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele.

Käesoleva määruse rakendamisel ühtsete tingimuste tagamiseks on komisjonil volitus võtta kooskõlas artikliga 6 vastu rakendusakte, milles täpsustatakse alapunkti 2 punktis c ja punkti c alapunktis ii osutatud tehnilisi standardeid.

- 3) Allkirja andmise rakendused võivad olla Euroopa ettevõtluskukru tagasüsteemi integreeritud või selle välised. Kui allkirja andmise rakendused kasutavad kvalifitseeritud allkirja kaugloomise vahendeid ja kui need on integreeritud Euroopa ettevõtluskukru tagasüsteemi, siis peavad need toetama rakendusliidest, mis nähakse ette rakendusaktidega, mida komisjon on kooskõlas artikliga 5 volitatud vastu võtma, et tagada käesoleva määruse rakendamisel ühtsed tingimused.

10. ANDMETE EKSPORTIMINE, IMPORTIMINE JA ÜLEKANTAVUS

Euroopa ettevõtluskukrud toetavad omaniku Euroopa ettevõtluskukru andmete turvalist eksportimist, importimist ja ülekantavust vähemalt avatud vormingus ning tagavad samal ajal, et Euroopa ettevõtluskukru kasutajad on edukalt autenditud vastavalt käesoleva lisa punktile 1. See võimaldab omanikul kanda oma andmed üle teise Euroopa ettevõtluskukru lahendusesse.

11. EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRU TURVALINE SEADUSJÄRGNE SIDEKANAL

- 1) Vastavalt käesoleva määruse artiklile 5 integreeritakse Euroopa ettevõtluskukrutesse määruse (EL) nr 910/2014 artiklite 43 ja 44 kohane konkreetne kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus ja toetakse selle kasutamist.
- 2) Komisjon teeb rakendusaktidega järgmist:
 - a) määrab kindlaks protokollid ning kehtestab standardid ja kirjeldused sellise konkreetse kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenuse nõuetekohaseks rakendamiseks, mis toimib Euroopa ettevõtluskukrute kohustusliku turvalise seadusjärgse sidekanalina;
 - b) määrab kindlaks minimaalsed tehnilised ja koostalitlusvõimealased nõuded, millele see kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus peab vastama, sealhulgas vastavus määruse (EL) nr 910/2014 artiklite 43 ja 44 alusel kehtestatud võrdlusstandarditele, kirjeldustele ja menetlustele;
 - c) tagab, et valitud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus põhineb avatud, avalikult kättesaadavatel ja tasuta standarditel, et tagada koostalitlusvõime ja vältida sidumist;
 - d) tagab, et valitud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus võimaldab otspunktkrüpteerimist, et tagada konfidentsiaalsus;
 - e) kehtestab menetlused pideva kättesaadavuse, varuvõimsuse ja alternatiivsete mehhanismide tagamiseks teenuse tõrgete korral.

- 3) Euroopa ettevõtluskukrute ja määratud kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenuse koostalitlusvõime tagamine on kohustuslik. Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad tehnilise integreerimise kooskõlas alapunktis 2 osutatud rakendusaktidega.

12. EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRUTE JUURDEPÄÄSUKONTROLLI MEHCHANISM

- 1) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et juurdepääsukontrolli mehhanismi alusel loa andmise kohta tehtavad otsused põhinevad ühel või enamal järgmisel kriteeriumil, nagu on konkreetse juurdepääsutaotluse puhul asjakohane:
 - a) toimingu sooritaja elektrooniline tõend;
 - b) toimingu sooritaja ametlik roll tunnustatud organisatsioonilises struktuuris või ettevõttes;
 - c) mis tahes volituse, delegeeritud volituse või volikirja ulatus, kehtivus ja piirangud;
 - d) taustteave või liidu või liikmesriigi tasandil valdkondlikele nõuetele vastavuse kohta vastu võetud poliitikameetmed ja normid.
- 2) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et juurdepääsukontrolli mehhanism võimaldab saavutada lubade andmisel üksikasjalikke ja auditeeritavaid tulemusi, millega tagatakse, et
 - a) mandaatide ja tõendite nähtavus on valikuline ja sõltub juurdepääsuõigustest;
 - b) juurdepääsu äriprotsessidele, digitaalsetele menetlustele või teabe esitamise liidestele kontrollitakse rollide ja volituste reaajas valideerimise teel;
 - c) kõik juurdepääsu- ja täitesündmused on kantud logisse, varustatud ajatempliga ja seotud krüptograafiliselt kontrollitavate tõenditega nende lubamise kohta, mida saab kasutada auditites ja kohtumenetlustes.

- 3) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et
 - a) rollide ja atribuutide vahelised seosed on kontrollitavad, auditeeritavad, tühistatavad ja nende õiguspäraste väljastajateni jälgitavad;
 - b) rollidevahelised konfliktid, ülemäärane delegeerimine või aegunud load avastatakse automaatselt ja välistatakse reaalajas;
 - c) lubade andmise loogika on Euroopa ettevõtluskukrute lõikes koostalitlusvõimeline.
- 4) Juurdepääsukontrolli mehhanismi rakendamisel kohaldatavate võrdlusstandardite, tehniliste kirjelduste ja menetluste loetelu määratletakse rakendusaktides, mida komisjon on kooskõlas artikliga 5 volitatud vastu võtma, et tagada käesoleva määruse rakendamisel ühtsed tingimused. Neis käsitletakse eelkõige järgmist:
 - a) rollide ja atribuutide esitamise vormingud;
 - b) volituste ja delegeeritud volituste kukrutevahelise koostalitlusvõime mehhanismid;
 - c) protokollid, poliitikameetmetes kasutatav keel ja piirangute järgimise tagamine;
 - d) nõuded turvalise logimise, ajatempliga varustamise ja loa andmise sündmuste auditeeritavuse kohta.
- 5) Kui alapunktis 1 osutatud standardeid, tehnilisi kirjeldusi ja menetlusi järgitakse, loetakse käesolevas punktis sätestatud nõuded täidetuks.

13. PROTOKOLLE JA LIIDESEID KÄSITLEVAD ÜLDSÄTTED

Kooskõlas käesoleva määruse artikliga 6 tagavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad, et Euroopa ettevõtluskukru komplektides

- 1) antakse taotluste tegemiseks luba, ning kui see on asjakohane, autenditakse taotlused, mis on tehtud Euroopa digiidentiteedikukrutele tuginevate isikute pääsusertifikaatide või Euroopa digiidentiteedikukru komplekti tõendite kaudu. Kui tõendid on ette nähtud piiratud kasutajaskonnale, siis nõutakse tugineva isiku autentimist, kõikidel muudel juhtudel võivad tõendeid esitada kõik taotlevad isikud;

- 2) kuvatakse Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele Euroopa digiidentideedikukrutele tuginevate isikute pääsusertifikaadis, või kui see on asjakohane, siis Euroopa digiidentideedikukru komplekti tõendis sisalduv teave;
- 3) kuvatakse Euroopa ettevõtluskukru kasutajatele, kui see on asjakohane, atribuudid, mille esitamist Euroopa ettevõtluskukru kasutajatelt nõutakse;
- 4) esitatakse Euroopa ettevõtluskukru komplektile antud Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendid neid taotlevatele Euroopa ettevõtluskukrule tuginevatele isikutele või Euroopa ettevõtluskukru komplektidele.

14. EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRU KOMPLEKTIDELE ELEKTROONILISTE TÕENDITE VÄLJASTAMINE

- 1) Kooskõlas käesoleva määruse artikliga 5 tagavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad, et elektrooniliste tõendite väljastamist taotlevad Euroopa ettevõtluskukru komplektid suudavad tuginevaid isikuid autentida.
- 2) Seoses Euroopa ettevõtluskukru komplektile elektrooniliste tõendite väljastamisega tagavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad, et täidetud on järgmised nõuded:
 - a) kui Euroopa ettevõtluskukru omanikud taotlevad oma Euroopa ettevõtluskukru komplekti kaudu Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete väljastamist Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujalt või elektrooniliste tõendite väljastamist Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete pakkujatelt või elektrooniliste tõendite pakkujatelt, kes võimaldavad Euroopa ettevõtluskukru omaniku tuvastusandmete või elektrooniliste tõendite väljastamist enam kui ühes vormingus, siis taotleb Euroopa ettevõtluskukru komplekt neid kõigis käesoleva määruse (millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa ettevõtluskukru määruse kohaldamiseks seoses Euroopa ettevõtluskukrute tervikluse ja põhifunktsioonidega) artiklis 8 osutatud vormingutes;

- b) kui Euroopa ettevõtluskukru omanikud kasutavad oma Euroopa ettevõtluskukru komplekti liikmesriigi pädevate asutuste ja elektrooniliste tõendite pakkujatega suhtlemiseks, siis võimaldavad Euroopa ettevõtluskukru komplekid Euroopa ettevõtluskukru komplekti komponentide autentimist ja valideerimist, esitades kõnealustele liikmesriigi pädevatele asutustele ja pakkujatele nende taotluse korral Euroopa ettevõtluskukru komplekti tõendid;
- c) Euroopa ettevõtluskukru lahendused peavad toetama mehhanisme, mis võimaldavad Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete pakkujatel kontrollida, et need on väljastatud, üle antud ja aktiveeritud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1502 (2.2) kõrge usaldusväarsuse taseme kohta sätestatud nõuete kohaselt;
- d) Euroopa ettevõtluskukru komplektid peavad kontrollima Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmete ja elektrooniliste tõendite autentsust ja kehtivust.

15. ATRIBUUTIDE ESITAMINE EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRULE TUGINEVATELE ISIKUTELE

Kooskõlas artikli 5 lõike 1 punktidega d ja k tagavad Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad, et

- 1) Euroopa ettevõtluskukru lahendused toetavad protokolle ja liideseid atribuutide esitamiseks Euroopa ettevõtluskukrule tuginevatele isikutele kooskõlas rakendusaktides määratletud standarditega;
- 2) Euroopa ettevõtluskukru kasutajate taotluse korral vastavad Euroopa ettevõtluskukru komplektid Euroopa ettevõtluskukrule tuginevate isikute edukalt autenditud ja valideeritud taotlustele kooskõlas rakendusaktides määratletud standarditega;
- 3) Euroopa ettevõtluskukru komplektid toetavad krüptograafilisel sidumisel kasutatavatele avalikele võtmetele vastavate privaatvõtmete omamise tõestamist.

16. EUROOP ETTEVÕTLUSKUKRU KOMPLEKTIDELE EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRU OMANIKU TUVASTUSANDMETE VÄLJASTAMINE

- 1) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et kooskõlas käesoleva määruse artikliga 8 vastavad ettevõtluskukru komplektile väljastatud ettevõtluskukru omanike tuvastusandmed rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.
- 2) Euroopa ettevõtluskukru teenuse pakkujad tagavad, et nende väljastatavad Euroopa ettevõtluskukru omanike tuvastusandmed on krüptograafiliselt seotud Euroopa ettevõtluskukru komplektiga, millele need väljastatakse.

17. EUROOPA ETTEVÕTLUSKUKRU KOMPLEKTIDELE ELEKTROONILISTE TÕENDITE VÄLJASTAMINE

- 1) Euroopa ettevõtluskukru komplektidele väljastatud elektroonilised tõendid vastavad vähemalt ühele käesoleva määruse artikli 5 kohastes rakendusaktides kehtestatud loetelus sisalduvale standardile.
- 2) Elektrooniliste tõendite pakkujad idendivad ennast Euroopa ettevõtluskukrute komplektidele.
- 3) Elektrooniliste tõendite pakkujad tagavad, et Euroopa ettevõtluskukru komplektidele väljastatud elektroonilised tõendid sisaldavad kõnealuste elektrooniliste tõendite autentimiseks ja valideerimiseks vajalikku teavet.
